

DUTCH BIRDING

VOLUME 14 • NO. 2 • 1992

Dutch Birding

Adres Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Nederland

Redactiesecretariaat Arnoud van den Berg (023-378024 en Gerald Oreel (020-6730710, fax 020-5803266)

Redactie Arnoud van den Berg, Tom van der Have, Graham Holloway, André van Loon, Gerald Oreel en Frank Rozendaal

Fotografische redactie René Pop, Floris Burgwal 54, 2907 PH Capelle aan den IJssel, Nederland (010-4508879)

Redactieraad Christine Barthel, Peter Barthel, Enno Ebels, Klaas Eigenhuis, Dick Forsman, Ted Hoogendoorn, Killian Mullarney, Hans Schekkerman en Hadoram Shirihai

Redactiemedewerkers Ruud van Dongen, Gerald Driessens, Hans Gebuis, Hans van der Meulen en Peter de Rouw

Productie en lay-out André van Loon (020-6997585) en René van Rossum

Advertenties Peter Meijer (03480-31905)

Abonnementen 1992: NLG 52.50 (Nederland) of BEF 1000 (België); NLG 60.00 (overige landen binnen Europa) en NLG 65.00 (landen buiten Europa). Girorekening (Nederland) 41 48 343; girorekening (België) 000 1592468 19; bankrekening 54 93 32 065 van Algemene Bank Nederland (Amsterdam). Rekeningen tnv Dutch Birding Association, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Nederland.

Voor abonnementen, inlichtingen en adreswijzigingen kan men zich richten tot: Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Nederland.

Dutch Birding is een tweemaandelijks tijdschrift met nummers in februari, april, juni, augustus, oktober en december. Het publiceert artikelen en mededelingen over de morfologie, systematiek, voorkomen en verspreiding van vogels in de Benelux, Europa en elders in het Palearctische gebied. Het publiceert tevens bijdragen over vogels in het Aziatisch-Pacifische gebied.

Manuscripten behoren te worden uitgevoerd in machineschrift met een dubbele regelafstand en een ruime marge aan beide zijden. Manuscripten kunnen ook op floppy-disk worden aangeleverd, in Macintosh of in MS-DOS format. Meer informatie hierover is verkrijgbaar bij het redactiesecretariaat.

Een lijst met tarieven voor de betaling van auteurs, fotografen en tekenaars is verkrijgbaar bij het redactiesecretariaat.

Dutch Birding Association

Adres Dutch Birding Association, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Nederland

Nuts-Aegon Ziektekosten NV is hoofdsponsor van de Dutch Birding Association

Bestuur Paul Knolle (voorzitter), Enno Ebels (secretaris), Arnold Veen (penningmeester), Arnoud van den Berg, Roy de Haas, Peter Meijer en Gerald Oreel

Bestuursmedewerkers Gerald Driessens, Ron van den Enden, Leo Heemskerk, Ferry Ossendorp, Wim van der Schot, Kees Tiemstra, Dieuwke van der Veen en Peter van der Wolf

Telefoonlijnen Nederland: 06-320 321 28 (vogellijn 50 cpm); 078-180935 (inspreeklijn);
Belgie: 03-4880194 (vogel- en inspreeklijn)

Travel-reports service Dirk de Moes, Postbus 94, 3956 ZS Leersum, Nederland (03434-57501)

Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna

Adres CDNA, Postbus 45, 2080 AA Santpoort-Zuid, Nederland

Leden Arnoud van den Berg (voorzitter), Pieter Bison (secretaris 020-6715783), Rolf de By (archivaris), Cock Reijnders, Kees Roselaar, Hans Schekkerman en Gerard Steinhaus

© 1992 Stichting Dutch Birding Association. Het copyright van de foto's en tekeningen blijft bij de fotografen en tekenaars. ISSN 0167-2878.

Drukkerij Albédon/Klop BV, Postbus 3211, 2220 CE Katwijk, Nederland

**U TWIJFELT OF U DIE OPERATIE
WEL ECHT MOET ONDERGAAN.**

**GELUKKIG IS ER EEN SPECIALIST DIE
VOOR 100% ACHTER EEN SECOND OPINION STAAT.**

Vraag uw assurantie-adviseur naar de Zeker Beter Polis.

NUTS-AEGON
ZIEKTEKOSTEN N.V.

Stadhoudersplantsoen 214, 2517 SK Den Haag. Telefoon 070 - 3100 614.

NUTS-AEGON HOOFDSPONSOR DUTCH BIRDING ASSOCIATION

DUTCH BIRDING SERVICE KIJK EN VERGELIJK ! DUTCH BIRDING in samenwerking met DANUBIA BELGIUM

BAUSCH & LOMB ELITE LEVENSLANGE GARANTIE

NLG

10 x 42 (rubber) lederen etui	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
8 x 42 (rubber) lederen etui	BEL VOOR PRIJSOPGAVE

LEICA 30 JAAR GARANTIE

10 x 42 BGA (rubber) + speciale tas	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
-------------------------------------	----------------------

ZEISS WEST 30 JAAR GARANTIE

10 x 40 BGAT (rubber) + speciale tas	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
7 x 42 BGAT (rubber)	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
8 x 56 BGAT (rubber)	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
15 x 60 BGAT (rubber) compleet	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
10 x 25 B + speciale tas	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
8 x 20 B	BEL VOOR PRIJSOPGAVE

OPTOLYTH 30 JAAR GARANTIE

Alpin 10 x 40 (rubber) + speciale etui	845
Alpin 10 x 50 (rubber) + etui	950
Alpin 12 x 50 (rubber) + etui	970
Alpin 8 x 40 (rubber) + speciale tas	745
Touring 10 x 40 BGA (rubber) + speciale tas	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
Touring 7 x 42 BGA (rubber) + speciale tas	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
Royal 9 x 63 (rubber)	1495
Telescoop TBS 80 (groen rubber) body	1626
20 x WA lens	425
30 x WA lens	485
22 x 60 zoom	577
Telescoop TBS 80 (groen rubber) fluorite	BEL VOOR PRIJSOPGAVE

OPTICRON 5 JAAR GARANTIE (JAPANS)

10 x 40 ZWCF (rubber) WA	355
10 x 50 ZWCF (rubber) WA	365
8 x 42 ZCF Dioptron WA	595
10 x 42 ZCF Dioptron WA	595
10 x 50 ZCF Dioptron WA	625
Telescoop (45°, 60 mm) + 20-60 x zoomlens	1045

JAPANESE / RUSSISCHE VERREKIJERS

8 x 30 Tenta USSR + etui	110
20 x 70 ZCF + etui	625
7-15 x 35 ZCF + kompas	335
8 x 21 mini (rubber) + kompas	315

STATIEVEN

Slik SL 67	495
505 QF (3800 gram)	538
Slik SEC 16 (met pistoolgreep, 2800 gram)	415
Autoraamstafief	135

Prijzen miv. BTW en porto

Wijzigingen voorbehouden

INFORMATIE: ROY DE HAAS ☎ 03240 - 62819

Bovenstaande artikelen kunnen besteld worden door het vereiste bedrag over te maken op giro 4148343 tnv Dutch Birding Association, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Nederland, ovv het/de gewenste artikel(en). De bestelling wordt binnen drie weken goed verpakt per post thuisbezorgd.

NATUUR & BOEK

specialist voor bioloog en natuurliefhebber

Lewington ao, A Field Guide to the RARE BIRDS of Britain and Europe	f 62,80
Vaughan, IN SEARCH OF ARTIC BIRDS	f 78,50
Parmenter/Byers, A Guide to the WARBLERS of the Western Palearctic	f 79,50
Finlayson, BIRDS of the Strait of GIBRALTAR	f 107,50
Boonsong Lekagul, A Guide to the BIRDS OF THAILAND	f 110,00
The CAMBRIDGE ENCYCLOPEDIA OF ORNITHOLOGY	f 97,50
Veldgidsen, Handboeken, Atlassen. Alles over Vogelkunde.	

Uw specialist heet heus **NATUUR en BOEK**
Bankastraat 10
070 - 350 56 48   **NL 2585 EN - Den Haag**

ADEMT U EENS DOOR ONZE PORIËN

GORE TEX, MPC, HELLYTECH, zijn materialen waar o.a. jacks en broeken mee worden gemaakt, dat waterdicht is en toch ventileert door zijn microscopisch kleine poriën.

Je kunt er dus in fietsen, klimmen, lopen, schaatsen, skiën enz. Kortom, het wordt je lievelingsjack!

Bever heeft daarvan de grootste collectie van Nederland; o.a. Tenson, Helly Hansen, North Face, Sprayway, Berghaus etc.

Meer informatie of de jubileumcatalogus: 070-3883700.

BEVER – 15 JAAR GROOT IN LICHTGEWICHT

Den Haag, 2521 AB Calandplein 4 – Bever Boek & Haart Den Haag, 2521 AB Calandplein 4 – Rotterdam, Adm. de Ruyterweg 33 – Utrecht, Balijelaan 12 – Arnhem, Utrechtsestraat 5 – Haarlem, Zijkweg 65 – Breda, Wilhelminastraat 22 – Apeldoorn, Brinkiaan 45 – Hiversum, Havenstraat 16 – Erdman Schmidt: Hoogeveen, Weberstraat 7

SWIFT, Objectief het verst.

SWIFT

Niet alleen professionals kiezen voor kijkers van Swift. Maar ook mensen die oog hebben voor kwaliteit tegen een scherpe prijs. Swift staat voor Amerikaans-Japanse toptechniek en een perfecte optiek. De bouw is zeer solide. Vandaar de unieke garantie. Vandaar ook aanbevolen door Vogelbescherming (de Cameo en Audubon). Dat zegt heel wat. Neem eens een kijkje. Dan ziet u 't meteen.

Importeur Benelux:
Technolyt BV Wormerveer Tel. 075-282204

DUTCH BIRDING

*Tweemaandelijks
tijdschrift voor elke
fervente vogelaar*

Schrijf voor informatie naar:
Dutch Birding, Postbus 75611,
1070 AP Amsterdam

AANBIEDING

Kowa TSN-1 45' + 20-60x zoom, f 1295,-
Kowa TSN-3 45' + 20-60x zoom, f 1995,-
Kowa TS 601 45' + 20-60x zoom, f 825,-

Nieuw van Kowa!!!

Lupinus 8x42 BGA Rubber met tas, f 695,-
Lupinus 10x42 BGA Rubber met tas, f 795,-

Optolyth

Toering 10x40 BGA Rubber met tas, f 1175,-
Toering 7x42 BGA Rubber met tas, f 1195,-

Prijzen incl. BTW

architectura+natura international booksellers

Leliegracht 44 - 1015 DH Amsterdam-C
Telefoon 020-6 23 61 86 - Holland

- De vogelgids van Europa (met ruim 400 kleurenfoto's!) *Jim Flegg* f 49.90
- A guide to the birds of Trinidad and Tobago (2^e ed.) *Richard ffrench* f 94.75
- The Ancient Murrelet
Anthony J Gaston f 65.65
- The birds of Vanuatu
Heinrich L Bregulla f 94.75
- Ecology of bird communities (2 delen)
John A Wiens nu verkrijgbaar in
paperback edities (deel 1) f 87.00
(deel 2) f 60.70

Spoon-billed Sandpiper in north-eastern Siberia

Pavel S Tomkovich

Some bird species are attractive just because of their unusual appearance. Spoon-billed Sandpiper *Eurynorhynchus pygmeus* is one of those species. Its plumage is very similar to that of *Calidris* sandpipers, especially Red-necked Stint *C ruficollis*, but the peculiar bill is unique among wader species. Its spatulate shape, as indicated by both the English and scientific names, was the reason to place it in a separate genus. The scanty knowledge of its distribution, behaviour and breeding biology, as well as its rarity outside the breeding areas, all add to the fascination. Furthermore, the known breeding localities are all within a limited area in north-eastern Siberia (figure 1).

A study of the breeding biology and social organization of Spoon-billed Sandpiper was undertaken in 1986-88 on the northern coast of Chukotski peninsula. Birds, individually marked with colour-

flags, were followed over several seasons and they showed a high site tenacity. On average, 66% of the adults returned annually to the breeding sites of the previous year. Males almost invariably re-established their territories on the very same spot while females more frequently dispersed some distance and quite often changed mate. As a consequence, an average of c 29% of the pairs of one year had divorced the next year (ie, of those cases where both birds of the previous pair had returned).

Arctic breeding sandpipers are well known for the diversity of their mating systems, ranging from pure monogamy to various forms of polygamy (eg, double-clutch system, polygamy in lekking species; cf Pitelka et al 1974). These mating systems are associated with many other species-specific features such as site fidelity (Oring & Lank 1984), migration schedule (Kokhanov 1965) and migration

41 Spoon-billed Sandpiper *Eurynorhynchus pygmeus*, adult with chick, Belyaka Spit, Kolyuchinskaya Gulf, northern Chukotski peninsula, Russia, 22 July 1988 (Pavel S Tomkovich)

Spoon-billed Sandpiper in north-eastern Siberia

42-43 Spoon-billed Sandpiper *Eurynorhynchus pygmeus*, adult with two chicks, Belyaka Spit, Kolyuchinskaya Gulf, northern Chukotski peninsula, Russia, 14 July 1987. One of these two chicks was recovered later from China (Pavel S Tomkovich)

FIGURE 1 Locations of breeding records (●) of Spoon-billed Sandpiper *Eurynorhynchus pygmeus* in north-eastern Siberia, Russia. Study area is indicated by an arrow.

distance (Myers 1981). For instance, Myers (1981) found that more promiscuous species tend to winter further south. Against this background, it was of great interest to establish the breeding system of Spoon-billed Sandpiper, especially since the double-clutch system (in which the female of a pair lays two clutches which are then each incubated by one of the parents) was suspected in the species (Kondratiev 1982). However, it was found to be monogamous and both mates alternately incubate the clutch and accompany the brood after hatching; the female usually can be found on the nest or with the brood during the evenings and nights while the male takes over during daytime. However, one of the parents (as a rule the female) deserts the brood earlier and disappears from the breeding area. The length of stay with the brood is variable but shorter among late breeders. Usually, the female stays with the brood only for a few days while the male accompanies the chicks until fledging, which occurs when they are 17-18.5 days old.

Sexual dimorphism in Spoon-billed Sandpiper is not well pronounced. Males are brighter in summer plumage and smaller in size on average but there is a broad overlap in all characters (table 1). Using both wing and bill, 32% of the males and

57% of the females (45% of all birds) can be correctly identified.

Why did the bill of Spoon-billed Sandpiper evolve into its spatulate shape? It is generally thought that it is an adaptation to filter soft semi-liquid mud to sieve out small invertebrates. Observations of sieving movements in various staging and wintering areas support this idea. However, our studies at the northern limit of its range show a possible disadvantage of the spatulate bill in an arctic environment. In early summer, the muddy banks of small lakes and lagoons are covered by water during snow melt in June. Under these circumstances, the birds cannot use their bills to their full advantage and are only able to peck insects from the surface of the tundra while all other waders can probe into the moss layer. During spells of unfavourable weather, when most waders feed by probing (the surface invertebrates being inactive), Spoon-billed Sandpipers probably suffer more from food shortage than other sandpiper species. The migration and wintering areas of Spoon-billed Sandpiper are still poorly known. They migrate along the Pacific coast of Asia but no large concentrations are known. Only in January 1989, the first large wintering flock of 257 birds was found by John Howes in Bangla-

44 Spoon-billed Sandpiper *Eurynorhynchus pygmeus*, chicks in nest, Belyaka Spit, Kolyuchinskaya Gulf, northern Chukotski peninsula, Russia, 16 July 1987 (Pavel S Tomkovich)

desh, including two individuals colour-marked on the northern Chukotski peninsula! The only other recovery was received recently through the Asian Wetland Bureau from Hangzhou Bay near the mouth of the Yangtze, China. The bird was ringed as a chick in 1987, shot by a hunter on 10 May 1990 and subsequently eaten. These are the first and only recoveries to date of this species.

During the studies on Chukotski peninsula, it became clear that Spoon-billed Sandpiper suffers heavily from predation by arctic foxes *Alopex lagopus* and the annual mortality rate seems only just to be balanced by reproduction. Taking into account the very specific coastal habitats of the species and its conservative habits, we can conclude the species to be vulnerable to man-induced changes in the landscape. The species is, therefore, included in the *Red data book of the USSR*. Long-

term survival might be safeguarded by the establishment of a large nature reserve which is planned for the near future but protection of their migration and wintering grounds is equally essential and desirable.

Samenvatting

LEPELBEKSTRANDLOPER IN NOORDOOST-SIBERIË In 1986-88 werd onderzoek verricht aan de broedbiologie van de Lepelbekstrandloper *Eurynorhynchus pygmeus* in het broedgebied langs de noordkust van het Chukotsk schiereiland in Noordoost-Siberië. De Lepelbekstrandloper is monogaam. Afwisselend bebroeden beide oudervogels het legsel en vergezellen ze de jongen, het vrouwtje meestal gedurende avond en nacht en het mannetje gedurende de dag. Meestal verlaten de vrouwtjes als eerste het broedgebied en laten de zorg voor de kuikens over aan het mannetje dat bij de jongen blijft tot ze vliegvlug zijn (17-18.5 dagen).

TABLE 1 Wing and bill lengths of adult Spoon-billed Sandpipers *Eurynorhynchus pygmeus* in Chukotski peninsula, Russia

	wing			bill			n
	mean	sd	range	mean	sd	range	
♂♂	104.0	1.5	101-107	21.12	0.70	19.9-22.7	65
♀♀	106.9	1.8	103-111	22.34	0.83	20.6-24.3	61

Op grond van waarnemingen in doortrek- en overwinteringsgebieden wordt de lepelvormige snavel meestal beschouwd als een aanpassing voor het filteren van zachte modder. Waarnemingen in het broedgebied lijken echter te duiden op een mogelijk nadeel van deze snavelvorm. Omdat in meren en rivieren tot in de vroege zomer de waterstanden hoog zijn door de afvoer van smeltwater kunnen de vogels niet op modderige oevers foerageren. Lepelbekstrandlopers pikken dan wat insecten van het toendra-oppervlak terwijl andere steltlopers in de moslaag kunnen doordringen.

De doortrek- en overwinteringsgebieden van de Lepelbekstrandloper zijn nog slecht in kaart gebracht. Nergens zijn langs de Pacifische kust van Azië grote concentraties bekend. In januari 1989 werd een groep van 257 overwinterende Lepelbekstrandlopers aangetroffen in Bangladesh, waaronder twee op het Chukotski schiereiland gekleurde vogels. De enige andere bekende ringmelding betreft een in 1987 als nestjong geringde vo-

gel welke op 10 mei 1990 werd geschoten aan de monding van de Jangtse, China.

References

- Kokhanov, V D 1965. [Influence of breeding peculiarities in waders on dates and character of their migration.] *Zool Zh* 44: 784-787. [In Russian.]
Kondratiev, A Y 1982. [Biology of waders in tundras of north-eastern Asia.] Moscow. [In Russian.]
Myers, J P 1981. Cross-seasonal interactions in the evolution of sandpiper social systems. *Behav Ecol Sociobiol* 8: 195-202.
Oring, L W & Lank, D B 1984. Breeding area fidelity, natal philopatry, and the social systems of Sandpipers. In: Burger, J & Olla, B L (editors), *Shorebirds: breeding behaviour and populations*, pp 125-147, New York.
Pitelka, F A, Holmes, R T & Maclean, S F, Jr 1974. Ecology and evolution of social organization in arctic sandpipers. *Am Zool* 14: 185-204.

Pavel S Tomkovich, Zoological Museum, Moscow State University, Herzen Street 6, 103009 Moscow K-9, Russia

Occurrence and identification of Basra Reed Warbler in Saudi Arabia

Arnoud B van den Berg & Peter Symens

On 15 April, 1 and 4 May 1991, at Jubayl, North-eastern Province, Saudi Arabia, three Basra Reed Warblers *Acrocephalus griseldis* were trapped and ringed in the garden of the Holiday Inn hotel along the Arabian Gulf coast. At Tanageeb, north of Jubayl, four were trapped and ringed on 5-7 May 1991. Furthermore, in May 1991, there were several sightings at Jubayl, Tanageeb and Tarut. At Tanageeb, the species was seen daily between 18 and 27 May, with up to four on 23 May. These constitute the first records of Basra Reed Warbler for the Northeastern Province.

Taxonomical status

Until 1960, Basra Reed Warbler was generally regarded as a separate species. Vaurie (1959), Williamson (1974) and Voous (1977), however, treat it as a subspecies of Great Reed Warbler *A arundinaceus*, mainly basing themselves upon similarities in the wing formula. Pearson & Backhurst (1988) discussed the taxonomic status of Basra Reed Warbler and argued that it should be regarded as a full species (cf, eg, Sibley & Monroe 1990). They demonstrated differences in morphol-

ogy, vocalizations and behaviour between Basra and Great Reed Warblers. Much of their extensive knowledge was gathered since 1970 in the species' eastern African wintering grounds from where it was described by Hartlaub (1891). It was not until 1920 that the restricted breeding area in the vast marshlands of Lower Iraq, from around Baghdad south to Basra, became known.

Migration and moult

Little is known about the species' migration between Iraq and Africa. Basra Reed Warbler is still regarded as a rarity in the Arabian peninsula. Jennings (1981) was the first to mention the species as autumn passage migrant in Saudi Arabia, based on ringing records from Riyadh, Central Province, during autumn 1975. More recently, in 1987-91, Basra Reed Warblers were observed on several occasions in April and August-September in western Saudi Arabia, at Taif and along the southern Red Sea coast between Jeddah and Jizan. Seven Basra Reed Warblers (and 17 Great Reed Warblers) were also identified in prey remnants collected during August-September 1987-89 in a breeding colony of

45 Basra Reed Warbler *Acrocephalus griseldis*, Jubayl, Saudi Arabia, 15 April 1991 (Arnoud B van den Berg)

Sooty Falcon *Falco concolor* on some offshore islands near Al Lith, southern Red Sea (Phillipe Gaucher pers comm and PS pers obs, cf Gaucher et al 1988). There exist as yet no records of Basra Reed Warbler from Bahrain (Erik Hirschfeld pers comm). Moreover, Richardson (1990) does not include the species for the United Arab Emirates and neither has it been recorded in Yemen (Brooks et al 1987). Hollom et al (1988) do not mention Basra Reed Warbler at all and, apparently, do not recognize the species.

The species' movements within Africa are better understood. Autumn records come from the Sudan coast (late August to mid-October) and Ethiopia (September to November). From late October to early April, it occurs from southern Somalia to Malawi and Mozambique (Pearson & Backhurst 1976, 1988). The spring records in Saudi Arabia, including the records of passage migrants in the Northeastern Province from 15 April to 27 May 1991, fit well into the pattern of occurrence in eastern Africa. Also, the autumn records in August-September correspond with the species' arrival dates in Sudan and Ethiopia. On 19 and 20 September 1991, PS observed at least three passage mi-

grants, both adult and juveniles, at Thumamah farm, Riyadh. The adult was distinguished from the juveniles due to its worn plumage. Apparently, moult takes place soon after arrival in Africa in September-November, presumably in Ethiopia (Pearson & Backhurst 1988).

Identification

The following notes on Basra Reed Warbler were taken from the birds trapped at Jubayl in April-May 1991. Direct comparisons were made with Eastern Great Reed Warblers *A a zarudnyi* which were common and often trapped. *A a zarudnyi* is, on average, slightly smaller and has less rufous on the upperparts and has paler coloured underparts than Western Great Reed Warblers *A a arundinaceus* (Williamson 1974).

Basra Reed Warblers were distinctly smaller than Great Reed Warbler. Primary projection and primary spacing did not differ much between the two species although, on average, primary spacing was a little more irregular in Basra Reed Warbler. The tail was more square-ended than in Great Reed Warbler. The bill was relatively long and remarkably narrow. Usually (but not always), the supercilium was longer and more whitish than in Great Reed Warbler, and especially more conspicuous above the ear-coverts. The upperparts differed in having less warm colours and being slightly more greenish-brown, and the underparts were distinctly whiter than in Great Reed Warbler. Especially, the whitish flanks and white undertail-coverts were quite obviously different from the cream-coloured flanks and undertail-coverts of Great Reed Warbler. In general, the plumage colour was much like that of Eastern Reed Warbler *A scirpaceus fuscus*. Furthermore, Basra Reed Warbler lacked the dark streaks on the throat which were always conspicuous in *A a zarudnyi*. The tail was darker than in Great Reed Warbler and the legs were greyer (Great Reed Warbler often shows pale brownish legs, especially in *A a arundinaceus*). On average, Great Reed Warbler seemed to have a slightly more conspicuous pale pinkish area on the cutting edges and the base of the bill than Basra Reed Warbler (again, this difference might be more obvious in comparison with *A a arundinaceus*).

Pearson & Backhurst (1988) showed that between fresh-plumaged Reed, Great Reed and Basra Reed Warblers, there is no overlap in the length of the wing, tail and tarsus, the width of the bill and the weight. Reed Warbler also differs from Basra Reed Warbler in, eg, the smaller size, the shorter bill, the short supercilium (becoming indistinct behind the eye), and the more brownish colour of the legs.

46 Basra Reed Warbler *Acrocephalus griseldis* (same bird as in plate 45), Jubayl, Saudi Arabia, 15 April 1991
(Arnaud B van den Berg)

47 Basra Reed Warbler *Acrocephalus griseldis*, bill showing old fracture at base, Jubayl, Saudi Arabia, 1 May 1991
(Arnaud B van den Berg)

48 Basra Reed Warbler *Acrocephalus griseldis*, Jubayl, Saudi Arabia, 4 May 1991 (Arnoud B van den Berg)

49 Eastern Great Reed Warbler *Acrocephalus arundinaceus zarudnyi*, Jubayl, Saudi Arabia, 9 April 1991 (Arnoud B van den Berg)

50 Eastern Great Reed Warbler *Acrocephalus arundinaceus zarudnyi*, Jubayl, Saudi Arabia, 14 April 1991 (Arnoud B van den Berg)

51 Eastern Reed Warbler *Acrocephalus scirpaceus fuscus*, Jubayl, Saudi Arabia, 16 April 1991 (Arnoud B van den Berg)

52 Clamorous Reed Warbler *Acrocephalus stentoreus*, showing damaged tail, southern Red Sea, Saudi Arabia, October 1991 (Peter Symens)

53 Western Clamorous Reed Warbler *Acrocephalus stentoreus stentoreus*, Israel, May 1986 (Hadoram Shirihai)

Clamorous Reed Warbler

In March-June 1991, no wintering or migrating Clamorous Reed Warblers *A stentoreus* could be found in the Northeastern Province. This was surprising since that species has been mentioned as a common passage migrant and winter bird in the Gulf area (Hüe & Etchecopar 1970, Hollom et al 1988, Richardson 1990). Jennings (1981) has shed some doubt about the species' occurrence as passage migrant in central Saudi Arabia. Because there were no previous Basra Reed Warbler records from the Gulf area, one might also wonder whether some of the Clamorous Reed Warblers reported in the past in this region actually were misidentified Basra Reed Warblers.

Like Basra Reed Warbler, Clamorous Reed Warbler is smaller and longer-billed than Great Reed Warbler. The bill is slimmer than in Great Reed Warbler but not as narrow as in Basra Reed Warbler. Clamorous Reed Warbler differs from both Basra and Great Reed Warblers by its short primary projection (especially in Western Clamorous Reed Warbler *A s stentoreus*) and much rounder tail (which is even more rounded than in Oriental Great Reed Warbler *A orientalis*) (Williamson 1974). Eastern Clamorous Reed Warblers *A s brunnescens* (which should winter in the Gulf area) is larger, heavier-billed and paler than *A s stentoreus*. Basra Reed Warbler and *A s brunnescens* overlap in wing length but not (or hardly) in length of tail and tarsus which are much shorter in Basra Reed Warbler (Williamson 1974). Moreover, Clamorous Reed Warbler differs from both Basra and Great Reed Warblers in the wing formula, eg, by having the emargination on the fourth primary. Clamorous Reed Warbler also has more brown on the underparts than Basra Reed Warbler. It is worth mentioning that Clamorous Reed Warbler has a remarkably variable plumage colour and pattern, especially noticeable in *A s stentoreus* some of which may look completely dark brown (eg, Laird 1992).

Alleged records in Europe

Recently, two alleged Basra Reed Warbler records for Europa were published: in May-June 1988 in south-eastern Bayern, Germany (Reichholf 1989); and in June 1988 at Neusiedlersee, Austria (Schmidt 1991). The German bird had not been photographed and the description is quite incomplete. Compared with Schmidt's published colour photographs, Basra Reed Warbler should have, eg, an unstreaked whitish breast, less warm brown upperparts, much whiter underparts (especially on the undertail-coverts) and greyer legs.

Acknowledgements

We are grateful for the support from the National Commission for Wildlife Conservation and Development NCWCD, Riyadh, the International Council for Bird Preservation ICBP, Cambridge, UK, and the Foundation Working Group International Wader and Waterfowl Research WIWO, Zeist, the Netherlands. We are especially indebted to Professor Abdulaziz H Abuzinada, Secretary General of NCWCD, for his support and encouragement. We thank Sherif Baha el Din, Mike Carr, Michael Evans, Martin Gray, Frank Hawkins, Guido Keijl, Mohammed Al Salamah and James Wolstencroft for their assistance in the field during the spring of 1991.

Samenvatting

VOORKOMEN EN HERKENNING VAN BASRA-KAREKIET IN SAUDIARABIË Gedurende de voorjaartrek in april-mei 1991 werden voor het eerst Basra-karekieten *Acrocephalus griseldis* vastgesteld in de Noordoostprovincie van Saudi-arabië. Deze soort is een endem van Zuid-Irak (tussen en rond de steden Baghdad en Basra) en overwintert in Oostafrika. Er was slechts een handvol eerdere waarnemingen van deze soort op het Arabische schiereiland (alle in Centraal en West-Saudi-arabië).

Tussen 1959 en 1988 werd deze soort veelal als conspecifiek beschouwd met Grote Karekiet *A arundinaceus* waarmee hij in vleugelformule overeenkomt. Er worden morfologische verschillen genoemd met de Oostelijke Grote Karekiet *A a zarudnyi* (die van de Westelijke Grote Karekiet *A a arundinaceus* onder meer verschilt door kleiner formaat, minder roodbruin op boven- en meer wit op onderzijde). De belangrijkste verschillen zijn het opvallend kleinere formaat (er is geen overlap in vleugel-, staart- en tarsuslengte), de relatief lange en opmerkelijk slanke snavel, de duidelijkere lange witachtige wenkbrauwstreep, de kouder getinte bovenzijde, de wittere onderzijde (vooral op de onderstaartdekveren), het ontbreken van streepjes op de keel, de donkerdere, meer rechthoekige staart en de grijzere poten. Er wordt verondersteld dat de Basra-karekiet niet alleen met Grote Karekiet maar ook met Indische Karekiet *A stentoreus* is te verwarren. Basra-karekiet is van Indische Karekiet behalve door de wittere onderdelen onder meer te onderscheiden door de slankere snavel en verschillen in vleugel- en staartformules die bij de Indische Karekiet onder meer resulteren in een kortere handpenprojectie (vooral bij de Westelijke Indische Karekiet *A s stentoreus*) en een aanzienlijk rondere staart. De Oostelijke Kleine Karekiet *A scirpaceus fuscus* heeft ongeveer dezelfde kleur als Basra-karekiet maar verschilt door klein formaat (er is geen overlap in vleugel-, staart- en tarsuslengte), korte snavel, minder grijze poten en minder opvallende wenkbrauwstreep.

Twee recentelijk geclaimde gevallen van Basra-karekiet in Europa, in Zuidoost-Beieren, Duitsland, en in Neusiedlersee, Oostenrijk, blijken onvoldoende gedocumenteerd of onjuist gedetermineerd.

References

- Brooks, D J, Evans, M I, Martins, R P & Porter, R F 1987. The status of birds in North Yemen and the records of the OSME Expedition in autumn 1985. *Sandgrouse* 9: 4-66.
- Gaucher, P, Petit, T & Symens, P 1988. Notes on the study of the Sooty Falcon (*Falco concolor*) during its breeding season in Saudi Arabia. *Alauda* 56: 277-283.
- Hartlaub, G 1891. Ornithologie der östlichäquatorialen Länder und der östlichen Küstengebiete Afrikas. *Abh Naturw Ver Bremen* 12: 1-46.
- Hollom, P A D, Porter, R F, Christensen, S & Willis I 1988. Birds of the Middle East and North Africa. Calton.
- Hüe, F & Etchécopar, R-D 1970. Les oiseaux du Proche et du Moyen Orient. Paris.
- Jennings, M C 1981. The birds of Saudi Arabia: a checklist. Cambridge.
- Laird, W L 1992. Plumage variation of Clamorous Reed Warblers in Israel. *Br Birds* 85: 83-85.
- Pearson, D J & Backhurst, G C 1976. The southward migration of Palearctic birds over Ngulia, Kenya. *Ibis* 118: 78-105.
- Pearson, D J & Backhurst, G C 1988. Characters and taxonomic position of Basra Reed Warbler. *Br Birds* 81: 171-178.
- Reichholf, J H 1989. Basrarohrsänger *Acrocephalus griseledis* (Hartl., 1891) am unteren Inn, Südbayern? *Verh Ornithol Ges Bayern* 24: 765-767.
- Richardson, C 1990. The birds of the United Arab Emirates. Warrington.
- Schmidt, R 1991. Basrarohrsänger *Acrocephalus griseledis* (Hartl., 1891) am Neusiedlersee? *Verh Ornithol Ges Bayern* 25: 75-77.
- Sibley, C G & Monroe, B L 1990. Distribution and taxonomy of birds of the world. New Haven.
- Vaurie, C 1959. The birds of the Palearctic fauna: Passeriformes. London.
- Voous, K H 1977. List of recent Holarctic bird species. London.
- Williamson, K 1974. Identification for ringers 1. Third edition. Tring.

Arnoud B van den Berg, Duinlustparkweg 98, 2082 EG Santpoort-Zuid, Netherlands
Peter Symens, c/o National Commission for Wildlife Conservation and Development,
PO Box 61681, 11575 Riyadh, Saudi Arabia

Mededelingen

Wagtails of Taimyr peninsula

Recently, I had the opportunity to make observations of the plumages of wagtails *Motacilla* occurring on the Taimyr peninsula, northern-central Siberia, Russia. The following notes are mainly based on observations in June-August 1990 (Khatanga, Logata river, mouth of the Taimyra river, Dikson) and June-August 1991 (Khatanga, lower Bolshaïa Balakhnia river, Preobrajensia island), complemented by discussions with Russian colleagues, particularly Pavel S Tomkovich.

Yellow Wagtail Breeding of Yellow Wagtail *M flava* is limited to the southernmost part of the tundra where forest tundra and southern shrub tundra meet (see Chernov 1985 for a characterization of ecological subzones), and the pairs observed at Khatanga (72°N) could have been at the northern limit of the species' breeding range. Stragglers occasionally reach higher latitudes such as Dikson (73:40 N) on the west coast (18 and 27 June 1982; Tomkovich & Vronski 1988), and the lower Bolshaïa Balakhnia river (73:36 N) (late June 1991)

and Preobrajensia island (74:40 N) on the east coast (early August 1991) (I I Chupin & A V Filchagov pers comm). The local subspecies is *M f thunbergi* but three males in a group of migrants at Khatanga on 10-11 June 1991 were very similar to *M f flava* (except for the incomplete supercilium in one individual) and were thought to be either this subspecies or the sibling Kamchatka Wagtail *M f simillima*. Kees Roselaar (in litt), however, has commented that they were more probably *thunbergi-beema* intergrades.

Citrine Wagtail The breeding range of Citrine Wagtail *M citreola* within Taimyr is probably similar to that of Yellow Wagtail and certainly does not extend as far to the north as mapped in Cramp (1988); a straggler near the Bolshaïa Balakhnia river in mid-June 1991 is the only record north of 73°N that I know of. Males of the northern subspecies *M c citreola* are usually said to have a bright yellow head and underparts except for the paler undertail-coverts (eg, Cramp 1988) but 10s of migrants observed on 9-11 June 1991 near Khatanga showed strikingly different characters. All of them appa-

rently had a white lower belly (from about the thighs) and undertail-coverts, without any yellowish wash visible in the field. Their head pattern was very variable with the black hindneck sometimes extending to the crown up to eye-level in some individuals, and a black crown separated from the hindneck by a thin yellow band in one bird. Some had a few small brownish or dark olive feathers on the ear-coverts, giving a mottled effect. From all other plumage characters and structure, these birds were obviously pure Citrine Wagtails and not Citrine x Yellow Wagtail hybrids. Pavel S Tomkovich (pers comm) confirmed that the species' head pattern is far more variable than depicted in the western literature. Kees Roselaar (in litt) commented that the presence of a white lower belly seems very exceptional and interesting; the described variable head patterns are not uncommon and also found in more westerly populations, especially in second-calendar year birds but also in some adults.

White Wagtail Taking advantage of human settlements, White Wagtail *M alba* breeds further north than the two former species. It reaches the Dikson area in the west (Tomkovich & Vronski 1988), Malaja Logata (73:24 N) in central Taimyr, and the lower Bolshaïa Balakhnia river on the east coast. Two birds have been observed on the lower Taimyra river (76:06 N) in early August 1990 but breeding was not suspected there and these observations probably refer to post-breeding dispersal. Taimyr is an intergradation zone between the

subspecies *M a dukhunensis* and *M a ocellaris*. All breeders had broad white tips to the median and greater upperwing-coverts, a character showed by both subspecies, and the black eye-stripe typical of *M a ocellaris*. Mantle colour is highly variable, ranging from very pale grey (paler than *M a alba*) to very dark grey (recalling a female of Pied Wagtail *M a yarrellii*) with any intermediate. The pattern of black on crown and throat is also variable, joining at the hindneck in some males. Two birds seen by I I Chupin, V I Grabovski and myself on 15 June 1991 on the lower Bolshaïa Balakhnia river had no eye-stripe, a medium-grey mantle and a limited white fringe on the upperwing-coverts, looking very like *M a alba*, and were considered as displaced migrants from the western part of the *M a alba-dukhunensis* cline.

These observations were part of a co-operation scheme between the 'Office National de la Chasse' (Ministry of Environment, France) and the Institute of Evolutionary Morphology and Animal Ecology (Academy of Sciences), Moscow, Russia. I am grateful to Kees Roselaar for his comments.

References

- Chernov, Y I 1985. The living tundra. Cambridge.
 Cramp, S 1988. The birds of the Western Palearctic 5. Oxford.
 Tomkovich, P S & Vronski, N V 1988. [The bird fauna of Dickson vicinity, northern Taimyr.] Arch Zool Mus Moscow State Univ 26: 39-77. [In Russian, English summary.]

Pierre Yésou, 101 rue du 8 Mai, 85340 Olonne-sur-Mer, France

Nearctic gull species in Senegal and The Gambia

In their very interesting article, Hoogendoorn & Steinhaus (1990) presented a survey of the occurrence of Laughing *Larus atricilla*, Franklin's *L pipixcan*, Bonaparte's *L philadelphia* and Ring-billed Gulls *L delawarensis* in the Western Palearctic. As Senegal and The Gambia are situated close to this region, we consider it of interest to summarize the records of these four Nearctic gull species in these western African countries.

Laughing Gull (five records) April 1981, Banjul, The Gambia, two (Urban et al 1986); 29 May 1983, Ile aux Oiseaux, Parc National du Sine-Saloum, Senegal, possibly this species, probably adult, apparently paired with Grey-headed Gull *L cirro-*

cephalus (Érard et al 1984); 5 December 1983, Bund Road, The Gambia, adult (Gambia Ornithological Society 1986); 27 February 1984, Banjul, The Gambia, first-winter (Gambia Ornithological Society 1986); 18 March 1985, Parc National du Sine-Saloum, Senegal, adult (Dupuy 1985).

Franklin's Gull (six records) 29 May 1983, Ile aux Oiseaux, Parc National du Sine-Saloum, Senegal, adult, paired with Grey-headed Gull, sitting on nest (Érard et al 1984); 1-2 February 1984, Bund Road, The Gambia (Gambia Ornithological Society 1986); 17 January 1986, Ile de Gorée, Dakar, Senegal, first-winter (F Baillon); 24 April 1986, Ile aux Oiseaux, Parc National du Sine-Saloum, Senegal, adult (C Devisse); 3 December 1988, plage de Hann, Dakar, Senegal, adult (J J Blanchon, P J Dubois, J P Pillion); 18 February 1991, plage de

54 Ring-billed Gull *Larus delawarensis*, adult-winter, Palmarin, Sine-Saloum, Senegal, 12 October 1985 (François Baillon)

Hann, Dakar, Senegal, first-winter (P J Dubois, P Le Maréchal et al).

Bonaparte's Gull (one record) 8 January 1986, Parc National du Djoudj, Senegal, adult-winter (F Baillon) (description available). This was the first record for Africa and was accepted by the 'Office de la Recherche Scientifique et Technique Outre-Mer (ORSTOM)'.

François Baillon, Office de la Recherche Scientifique et Technique Outre-Mer,
28 rue Emile Zola, 45200 Montargis, France
Philippe J Dubois, 2 rue Mozart, 92000 Nanterre, France

Kleine Geelpootruiter bij Flaauwersinlaag in oktober 1991

Op 7 oktober 1991, de tweede dag van een weekje vogelen in Zeeland, vertrokken we op een mooie, zonnige en vrijwel windstille nazomerdag vanuit ons vakantieadres te Renesse. We waren van plan om de slikken en inlagen van Schouwen-Duiveland af te zoeken waarbij we speciaal aandacht aan steltlopers wilden besteden. Om 10:00 waren we ter hoogte van de Flaauwersinlaag en bekeken vanaf de Boogaardweg foeragerende Bonte Strandlopers *Calidris alpina* in de naastliggende brede, ondiepe en slijkige sloot.

Onze aandacht werd getrokken door een ruiter *Tringa* op de achtergrond met ongeveer het postuur

Ring-billed Gull (one record) 12 October 1985, Palmarin, Sine-Saloum, Senegal, adult-winter (F Baillon) (plate 55). This was the first record for continental Africa outside Morocco (with four records up to 1987, cf Hoogendoorn & Steinhaus 1990).

We do not discuss the various explanations developed by Hoogendoorn & Steinhaus (1990) about the presence of these species on this side of the Atlantic Ocean with which we quite agree. Interestingly, a significant proportion (c. 35%) of the Nearctic gulls observed in Senegal and The Gambia were recorded in spring (when many regularly wintering Palearctic gulls such as Lesser Black-backed *L. fuscus* and Black-headed Gulls *L. ridibundus* have left the region). This temporal pattern suggests that at least some of them may have reached Africa via South America rather than through Europe as was also noted for Laughing and Franklin's Gulls by Hoogendoorn & Steinhaus (1990).

References

- Dupuy, A R 1985. Sur la présence au Sénégal de *Larus atricilla*. *Alauda* 53: 307.
Érard, C, Guillou, J-J & Mayaud, N 1984. Sur l'identité spécifique de certains laridés nicheurs au Sénégal. *Alauda* 52: 184-188.
Gambia Ornithological Society 1986. The Gambia Ornithological Society rarities report 1982-86. Banjul.
Hoogendoorn, W & Steinhaus, G H 1990. Nearctic gulls in the Western Palearctic. *Dutch Birding* 12: 109-164.
Urban, E K, Fry, C H & Keith, S 1986. The birds of Africa 2. London.

van een Tureluur *T. totanus*. We stelden een telescoop op en de eerste kenmerken die ons opvielen waren de dunne rechte, zwarte snavel en de okergele poten. 'Misschien wel een geelpootruiter' was onze eerste gedachte. Snel haalden we er wat veldgidsen bij en noteerden we zoveel mogelijk kenmerken. Alles klopte perfect met een adulte Kleine Geelpootruiter *T. flavipes* in winterkleed.

Onmiddellijk gaven we de waarneming door waarop Guus Hak snel ter plaatse was en de determinatie bevestigde. Tevens heeft hij de vogel van een afstand van c. 25 m kunnen fotograferen, zowel foeragerend als in de vlucht, waarbij de ongestreepte vleugels en de recht afgesneden witte stuit goed konden worden vastgelegd. Nadien werd de vogel nog tot 11 oktober 1991 waargenomen.

GROOTTE & BOUW Iets kleiner dan aanwezige Tureluurs, slanker van postuur maar met langere poten en hals waardoor totale hoogte in zit gelijk. Voorhoofd steil oplopend. Dunne rechte snavel iets langer dan kop. Vleugelpunten voorbij staart stekend. In vlucht poten duidelijk buiten staart uitstekend.

KOP & HALS Kin en keel wit. Korte witte wenkbrauwstreep vanaf snavelbasis tot net voorbij oog. Teugel donker. Oogring wit. Kruin, achterhoofd, achterhals, oorstreek en zijhals grijsbruin met vage donkergrijze streepjes.

BOVENDELEN Mantel meer grijs dan bruin, vrij egaal, lichter dan vleugels. Kleine en middelste vleugeldekveren grijsbruin met vage witte spikkels. Grote dekveren en tertials meer bruin dan grijsbruin en op tertials witte dwarsstreepjes.

ONDERDELEN Zijhals en borst met vage fijne, grijsbruine streepjes op vuilwitte ondergrond. Flank, buik en anaalstreek wit en ongestreept.

STAART Wit met dunne lichtbruine dwarsbandjes en bruin eindbandje.

IN VLUCHT Bovenzijde van vleugel egaal bruingrijs met opvallende donkerbruine handpennen. Geen streping op bovenzvleugel. Onderzijde van vleugel vuilwit. Opvallende witte stuit, niet in witte 'sigaar' uitlopend op rug maar recht afgesneden.

NAAKTE DELEN Snavel zwart met grijzige basis. Oog zwart. Poot okergeel.

GEDRAG Foeragerend langs slikkige slootzijde, regelmatig tot aan buik in water lopend. Soms hals uitrekend

en wippend met lichaam. Veel minder schuw dan aanwezige Bonte Strandlopers en Tureluurs. Bij poetsen van verenkleed in tegenstelling tot andere aanwezige ruitertachtigen steeds snavelpunt in water dopend alvorens deze tussen veren te steken.

Een Kleine Geelpootruiter is te herkennen aan de fijne rechte zwarte snavel, de lange gele poten en de sierlijke slanke bouw en de grootte van een Tureluur. Een Grote Geelpootruiter *T melanoleuca* is duidelijk groter en heeft een veel dikkere, langere en iets opgewipte snavel, en lijkt op het eerste gezicht meer op een Groenpootruiter *T nebularia*. Een Bosruiter *T glareola* is kleiner met een kortere snavel, kortere, meer groengele poten en een meer bruinachtige rug en vleugelpartij. Zowel bij de Grote Geelpootruiter als bij de Bosruiter steekt de vleugel niet voorbij de staart. De vrijwel egaal grijze mantel, de fijne witte bandering op de randen van de tertials en de grote en kleine vleugeldekveren duiden op een adulte vogel in winterkleed. Vogels in eerste winterkleed hebben aan de randen van de tertials en grote vleugeldekveren grote driehoekige geelbruine vlekken ('notches'). Ook de lengte van de grote dekveren, die zelfs enigszins afhangen, duiden op een adulte vogel.

De waarneming van deze Kleine Geelpootruiter

55 Kleine Geelpootruiter *Tringa flavipes*, adult winter, nabij Flauwersinlaag, Zeeland, oktober 1991 (Hans Gebuis)

vormde het tweede geval voor Nederland. De eerste betrof een eerste-winter vogel bij Oosterland, Zeeland (15 km ten oosten van de Flauwersinlaag), op 18 november 1979 (Harmsen 1989).

Summary

LESSER YELLOWLEGS NEAR FLAAUWERSINLAAG IN OCTOBER 1991 From 7 to 11 October 1991, an adult Lesser Yellowlegs *Tringa flavipes* in winter plumage was observed near the Flauwersinlaag, Zeeland. The bird was foraging in a shallow muddy ditch. It was identified by its

size (slightly smaller than Redshank *T. totanus*), the fine straight black bill, the long yellow legs (projecting beyond the tail in flight), the long wings (clearly projecting beyond the tail), the unmarked upperwing and the white square-cut rump. This is the second record of Lesser Yellowlegs for the Netherlands. The first concerned a first-winter bird near Oosterland, Zeeland, on 18 November 1979.

Verwijzing

Harmsen, H H 1989. Kleine Geelpootruiter bij Oosterland in november 1979. Dutch Birding 11: 1-4.

Aad van der Spek & Vincent van der Spek, Dasseburcht 39, 3892 WC Zeewolde, Nederland

Brieven

Gekleurde Zeearend op Texel in augustus 1991 afkomstig uit Duitsland

Van 1 tot 29 augustus 1991 verbleef een (oranje) gekleurde onvolwassen Zeearend *Haliaeetus albicilla* op Texel, Noordholland. In 'Recente meldingen' werd vermeld dat de vogel van Britse herkomst zou zijn (Dutch Birding 13: 191, 1991). Deze herkomst werd vervolgens overgenomen in Birding World (4: 270, 1991).

Intmiddels is echter gebleken dat de vogel werd geringd in Sleeswijk-Holstein, Duitsland (Vogels 66: 253, 1991). Eerdere waarnemingen in Nederland van gekleurde Zeearenden hadden betrekking op vogels geringd in (eveneens) Sleeswijk-

Holstein (Dutch Birding 2: 10, 1980) en Finland (Dutch Birding 12: 93, plaat 72, 1990).

Summary

COLOUR-RINGED WHITE-TAILED EAGLE ON TEXEL IN AUGUST 1991 ORIGINATED FROM GERMANY From 1 to 29 August 1991, an (orange) colour-ringed immature White-tailed Eagle *Haliaeetus albicilla* stayed on Texel, Noordholland, and was reported to originate from Britain (Dutch Birding 13: 191, 1991). This origin was subsequently published in Birding World (4: 270, 1991). However, it recently appeared that the bird was ringed in Schleswig-Holstein, Germany (Vogels 66: 253, 1991). Other records in the Netherlands of colour-ringed White-tailed Eagles include birds ringed in Schleswig-Holstein, Germany (Dutch Birding 2: 10, 1980), and Finland (Dutch Birding 12: 93, plate 72, 1990).

Redactie van Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Nederland

Alleged Ring-necked x Tufted Duck hybrid at Goedereede in January 1991

Dirk Moerbeek (pers comm) has commented on the alleged first-year male Ring-necked x Tufted Duck *Aythya collaris* x *fuligula* hybrid in Elsermans (1991). He is of the opinion that the whitish subterminal band contrasting with the dark grey bill (plate 168) does not eliminate a first-year male Tufted Duck.

We agree with this. As also the paler base of the bill can not be seen convincingly on the five slides taken from this bird, we consider it safer to assume that the duck is not a hybrid but a Tufted Duck.

Reference

Elsermans, S 1991. Ring-necked Duck x Tufted Duck hybrid at Goedereede in January 1991. Dutch Birding 13: 176.

*Klaas J Eigenhuis, Seringenstraat 6, 1431 BJ Aalsmeer, Netherlands
Staf Elsermans, Leiseinde 57, 2300 Turnhout 13, Belgium*

To prevent further misunderstanding, we wish to add that in Elsermans (1991) an error occurs in the text which, independent from the opinion expressed above, could cause confusion; in the second line below plate 168, please amend 'which had' to read 'by having'. EDITORS

Nearctic gulls in the Western Palearctic

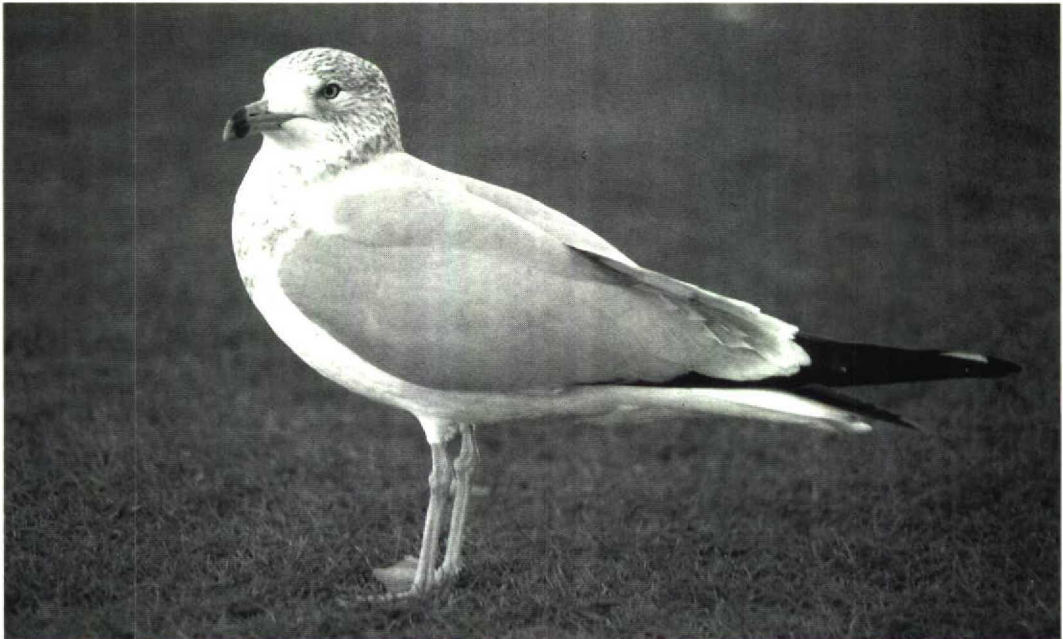
In the article by Hoogendoorn & Steinhaus (1990) on Nearctic gulls in the Western Palearctic, the Ring-billed Gull *Larus delawarensis* photographed by Paul Luxton at Par, Cornwall, Britain, in April 1990 and aged as an adult (plate 100) was in fact a third-summer bird. I saw this bird in January-April 1990 and when it arrived, the bill and legs were dull yellow-green. The outermost primary had a normal-sized mirror for Ring-billed Gull but there was no white in the second-outermost primary. There was a small amount of black on the primary coverts and in January there were no white primary tips visible on the closed wing, also suggesting the bird was a third-winter.

References

- Allaine, D & Lebreton, J-D 1990. The influence of age and sex on wing-tip pattern in adult Black-headed Gull *Larus ridibundus*. *Ibis* 132: 560-567.
- Cramp, S & Simmons, K E L 1983. The birds of the Western Palearctic 3. Oxford.
- Grant, P J 1986. Gulls: a guide to identification. Second edition. Calton.
- Harris, A, Tucker, L & Vinicombe, K 1989. The Macmillan field guide to bird identification. London.
- Hoogendoorn, W & Steinhaus, G H 1990. Nearctic gulls in the Western Palearctic. *Dutch Birding* 12: 109-164.
- Ludwig, J P 1974. Recent changes in the Ring-billed Gull population and biology in the Laurentian Great Lakes. *Auk* 91: 575-594.

Ted Hoogendoorn and Gerard Steinhaus (in litt) have commented as follows: 'David Astins may be right in stating that the Ring-billed Gull at Par was a third-year but in our opinion this is at best tentative. It is not possible to age Ring-billed Gulls in the field as definite third-years solely from identification characters visible at the time of observation. This could only have been the case if the bird at Par would have been present before as a known second-year. Cramp & Simmons (1983) do not describe third-year plumages of Ring-billed Gull and in a recent exhaustive treatment, Harris et al (1989) do neither. Grant (1986) does not assign such characters as the lacking of white primary tips and greenish-yellow bill and legs exclusively to third-years and, in fact, he does not give any clues for differentiating between third-years and adults, combining these into one age group. The absence of white tips to the outer primaries of the bird at Par might have been caused by wear and indeed the bird's plumage looks rather heavily worn. It is interesting to hear that there was *no* mirror on p9 while the mirror on p10 was of *normal* size, and we wonder how this can be assessed definitely in the field. Such characters may seem typical for third-years but Ludwig (1974) found through ringing recoveries that 'Ring-billed Gulls vary greatly in the age at which they acquire fully adult plumage, in

56 Ring-billed Gull *Larus delawarensis*, sub-adult or adult, Par, Cornwall, Britain, February 1990 (David Astins)

which the six outermost primaries each have a white spot near their tips' and that 'very rarely an individual may retain vestiges of immature plumage into its 5th year'. For Black-headed Gull *L. ridibundus*, Allaine & Lebreton (1990) found that black pigment on the wing-tip decreases at each moult as birds grow older. However, variation

is significant and the age of individual birds can not be determined from the wing-tip pattern. Therefore, with regard to field identification, it is preferable to age any Ring-billed Gull showing the characters described by David Astins as 'sub-adult or adult'. EDITORS

David Astins, Sanderling, Church Road, Roch, Haverfordwest, Dyfed SA62 6BG, UK

Nearctic gulls in the Western Palearctic

In the article by Hoogendoorn & Steinhaus (1990) on Nearctic gulls in the Western Palearctic, two records of Ring-billed Gull *Larus delawarensis* are given for South-America. To these, a third record

can be added: on 20 December 1988, at Laguna de Unare, near the coast of Venezuela, I observed and photographed an adult Ring-billed Gull. As far as I am aware, this is the first record for Venezuela.

Reference

Hoogendoorn, W & Steinhaus, G H 1990. Nearctic gulls in the Western Palearctic. *Dutch Birding* 12: 109-164.

Wiel Poelmans, Anna van Saksenstraat 4, 6021 DD Budel, Netherlands

Nearctic gulls in the Western Palearctic

In the article by Hoogendoorn & Steinhaus (1990) on Nearctic gulls in the Western Palearctic, the legend to plate 98 indicates that the depicted Ring-billed Gull *Larus delawarensis* is in adult plumage. However, it still shows some obvious characters of an immature bird, ie, a dark eye (pale-yellow in adult), pinkish bill and legs (yellow to greenish-

yellow in adult) and brownish patches on the tertials (lacking in adult). These points suggest that the bird is in its second-summer plumage. The third-winter plumage will be acquired after its complete moult (which already has started; note that fresh adult primaries are growing) and will be finished by late autumn.

Reference

Hoogendoorn, W & Steinhaus, G H 1990. Nearctic gulls in the Western Palearctic. *Dutch Birding* 12: 109-164.

Bart J de Schutter, Oudestraat 18, 2610 Wilrijk, Belgium

ICBP news

Problems of Maleo on Sulawesi

For a lot of birders, Wallacea, in the centre of the Indonesian archipelago, is well-known because of its high number of endemic species. In fact, ICBP's Biodiversity Project has shown that it has more restricted-range bird species (with a range of less than 50 000 km²) than anywhere else in the world.

Sulawesi, Wallacea's largest island, has c 80 endemics (White & Bruce 1986). One of these is the Maleo *Macrocephalon maleo*. The Maleo is a

member of the Megapode family which consists of 22 species that are all confined to south-eastern Asia and Australia and use external heat sources, rather than body heat, to incubate their eggs.

Maleos are black-and-salmon-coloured birds about the size of a chicken. They lay their eggs on sun-exposed beaches or in volcanically heated soils, at a depth of 20-80 cm where the temperature is 32-35°C. They are communal nesters; in the past, up to 100 birds would nest on one site. However, illegal egg collection and degradation of their forest

habitat caused a rapid decline of Maleo numbers throughout Sulawesi, and the species has disappeared altogether from the southern province. It is now considered a seriously threatened species (Collar & Andrew 1988).

Egg collection is a major problem. Although protected by Indonesian law, Maleo eggs are still collected by Sulawesi inhabitants. The eggs are large (about five times the weight of a chicken's egg) and extremely nutritious, so are a good food source. Additionally, since the birds are communal nesters, one visit to a single nesting site can yield a rich reward.

Several years ago, the Dutch section of the ICBP proposed to start a research- and conservation project in order to stop the decline of the Maleo population. From January 1985 until April 1986, René Dekker conducted the first phase of the *Maleo Conservation Project*. His work concentrated on hatchery experiments at two inland nesting grounds inside the Dumoga Bone National Park, North Sulawesi. c. 1500 chicks hatched and were released. Some of them were wing-tagged to study their dispersal and faith to the nesting ground where they were born. Information on status and distribution of nesting grounds in North Sulawesi was also obtained during this part of the project.

In October 1990, ICBP, in co-operation with WWF and the Indonesian Directorate-General for Forest Protection and Nature Conservation, launched the second phase of the project, again based in the Dumoga-Bone NP. This project aimed to investigate the current status of the Maleo in the province North Sulawesi, to study fully the species' ecology and to start a public awareness campaign.

During the first 6 months, new data were collected on food choice, dispersal (adult birds are not faithful to the nesting ground where they were born) and morphometrics. From June to September 1991, a comprehensive survey of Maleos in North Sulawesi was conducted. 43 nesting grounds were visited, 25 of which were previously unrecorded. Unfortunately, most of these sites were already abandoned or showed signs of being used by a few pairs of Maleos only. Less than 10% of North Sulawesi's beach-nesting population remains and nearly all the previously used sites are now coconut plantations. As a result of the survey, the project is recommending that six of the most well-used coast-

al nesting grounds should be officially protected.

The situation at the volcanically heated nesting grounds inland, however, is different. Here, egg collection is a major threat. Some of the major culprits are rattan collectors who frequently build their base camp next to a Maleo nesting ground and poach the eggs. The project revealed that most sites, both inside and outside protected areas, had been visited by rattan collectors.

Simultaneously with visits to the nesting grounds, meetings were held with the relevant village heads and the heads of subdistricts responsible for each site. Information materials such as a full-colour poster of a Maleo and a leaflet giving details of the plight of the Maleo and what needs to be done to save it, were distributed. The response by the local people to these visits was, without exception, very positive. A television programme about the project and several newspaper articles further publicised the problem.

ICBP is now preparing follow-up work. In 1992, a small project will be carried out by the staff of the Dumoga-Bone National Park which will focus on monitoring the population at one of the nesting grounds and will continue the public awareness campaign. In 1993, a 3-year programme will commence which will include a survey of the other provinces of Sulawesi and an ecotourism project. In 1991, the Dumoga-Bone National Park attracted more than 1000 foreign visitors, 90% of whom wanted to visit a Maleo nesting ground and see Maleos. Currently, facilities are not sufficient to accommodate these visitors but, if carefully managed, they could become a valuable source of income for the local people – an income which is dependent on conservation, not exploitation, of Maleos.

Anyone interested in knowing more about this project or about birding in North Sulawesi can contact me. My postal address is mentioned below; my telephone numbers are +31-205257181 (9:00-17:00) and +31-72128100.

References

- Collar, N J & Andrew, P 1988. Birds to watch: the ICBP checklist of threatened birds. ICBP Tech Publ 8. Cambridge.
- White, C M N & Bruce, M D 1986. The birds of Wallacea (Sulawesi, The Moluccas & Lesser Sunda Islands, Indonesia). BOU Checkl 7. London.

Marc Argeloo, Instituut voor Taxonomische Zoölogie – Zoölogisch Museum, Postbus 4766, 1009 AT Amsterdam, Netherlands

Mystery photographs

45 Last issue's mystery photograph shows a small seed-eating passerine with a noticeable crest. The obvious candidate is a lark, many of which have a prominent crest. However, despite the drab plumage and white outer rectrices common to many lark species, there is something that does not look right. The body is relatively small, the legs are too short and the tail is noticeably long, all features not found in larks. Western Palearctic sparrows do not have white outer rectrices nor have many species of finches; those that do tend to have very obvious wing-bars. The combination of a long tail with prominent white outer rectrices, relatively small body and head, and drab plumage make this a member of the bunting family. This is confirmed by the characteristic sharp angle on the cutting edges of the mandibles.

Looking at the bird more critically reveals a broad buffy supercilium extending from the forehead to behind the prominent fanned crest, a very obvious dark mask and (on this photograph) a less obvious pale sub-moustachial and a barely perceptible dark malar stripe. The mantle is very sparrow-like but this contrasts with a grey rump. There is diffuse rufous streaking on the flanks, reminiscent of Rustic Bunting *Emberiza rustica*, but the breast appears relatively unmarked. This combination of

features, and particularly the prominent crest, are only shown by Yellow-throated Bunting *E elegans* and the photograph shows a female of that species. The males are much more obvious, having a black mask and a black crescent on the upperbreast and a yellow supercilium and throat (plate 58). The crest is obvious when the bird is alarmed but can 'disappear' when it is relaxed.

Yellow-throated Buntings are common over much of their range, breeding in Amurland, north-eastern and central China and Mongolia. They winter in Japan, Taiwan and south-eastern China. There has been a record of a male at Overveen, Noordholland, Netherlands, from 8 to 23 August 1989 which was considered an escape (Dutch Birding 11: 188, plate 130, 1989), and a more recent record at Hildesheim, Niedersachsen, Germany, in January 1991 (Limicola 5: 90, 1991). This species has been imported in reasonably large numbers into both the Netherlands and Britain in the last few years and I have myself seen several cages full of them! Given that the dates of occurrence for both of these birds are hardly classical for Siberian vagrants, captive origin seems most likely. Both of the birds shown here were photographed in captivity in Britain in November 1991.

Colin Bradshaw, 9 Tynemouth Place, North Shields, Tyne and Wear NE30 4BJ, UK

57 Yellow-throated Bunting *Emberiza elegans*, female in captivity, Britain, November 1991 (Colin Bradshaw)

58 Yellow-throated Bunting *Emberiza elegans*, male in captivity, Britain, November 1991 (Colin Bradshaw)

Mystery photograph 46. Solution in next issue

Reviews

P ALSTRÖM, P COLSTON & I LEWINGTON 1991. *A field guide to the rare birds of Britain and Europe*. HarperCollins Publishers, London. 448 pp. 65 colour plates. ISBN 0-00-219917-3. GBP 14.95.

This is the first field guide in Europe that deals exclusively with rare birds. It is called 'a book for the keen birdwatcher'. New up-to-date editions are to be expected every 2-3 years.

The species covered are true vagrants in Europe except those that have occurred only on Malta as well as very rare breeding birds in Europe that are not seen in large numbers on migration. Nearctic species that have reached Greenland, Madeira or the Canary Islands are said to be briefly mentioned as potential vagrants to Europe but I could not find examples. Little Blue *Egretta caerulea* and Tricolored Herons *E tricolor*, however, are both fully covered because they occurred in the Azores once. Some species are mentioned because they resemble other included species, eg, Indian Pond Heron *Ardeola grayii* or Louisiana Waterthrush *Seiurus motacilla*. Yet, other species are in the book because there has been a European claim, like Siberian White Crane *Grus leucogeranus*. The authors state that some earlier records are perhaps now unacceptable. This could certainly be the case with Europe's only Dark Chanting Goshawk *Melierax metabates*, a record in Spain which, in my opinion, refers to a pale-morph Booted Eagle *Hieraaetus pennatus*. Some vagrant (sub)species are also dealt with like Black Brant *Branta bernicla nigricans*, Green-winged Teal *Anas crecca carolinensis* and Two-barred Greenish Warbler *Phylloscopus plumbeitarsus* but American Herring Gull *Larus argentatus smithsonianus* is lacking. The problem of escapes has been variously treated. Lesser Flamingo *Phoenicopterus minor* and Marbled Teal *Marmaronetta angustirostris* are fully covered, Emperor Anser *Anser canagicus* and Ross's Geese *A rossii* are just mentioned and described in the text whereas Northern Mockingbird *Mimus polyglottos* is erroneously omitted. The range of species covered hardly overlaps the contents of the *Macmillan field guide* by Alan Harris et al or the *Penguin nature guides* by Lars Jonsson, so these books supplement each other in a very useful way.

The 1300 colour illustrations by Ian Lewington (in fact, there are less!), conveniently put together in the middle of the book, are very accurate and reliable. The colours in this edition tend to be too strong which makes Marmora's Warbler *Sylvia sarda* too blue and some *Phylloscopus* warblers too brown. Some birds, like the second-winter White-eyed Gull *L leucophthalmus*, are depicted as if they were about to lay an egg but this peculiarity will not prevent correct identification. On every plate, the birds are drawn to scale and the captions are clear. All resembling species are in the same posture which makes comparison easier. Azure Tit's *Parus cyanus* chest-stripe, however, is left out in this way. The juvenile Marsh Sandpiper *Tringa stagnatilis* was a surprise again, this

time with quite remarkable scapulars (cf *Macmillan field guide*). Thus, I will look out eagerly in the field for this plumage which, I think, is correctly depicted now. More than 10 plates show Nearctic passerines in all possible dresses.

Per Alström and Peter Colston have treated every species thoroughly in the text. The descriptive part varies in length depending on visual information provided by the colour plates and the severity of identification pitfalls. Philadelphia Vireo *Vireo philadelphicus* gets less than half a page while Citrine Wagtail *Motacilla citreola* gets nearly 2.5 pages. Sometimes, very useful line drawings have been inserted, eg, tail patterns in Ring-billed Gull *L delawarensis*, outer rectrices and median wing-coverts in Blyth's Pipit *Anthus godlewskii*, wing formulae of *Acrocephalus* warblers and undertail-coverts of Arctic Redpoll *Carduelis hornemanni*. Comparison with commoner species is made if necessary. The bird vignettes in the margins are pretty and, moreover, help to prevent a nervous birder, just having seen a rarity, reading under the wrong species. However, the vignettes of Oriental *Glareola maldivarum* and Black-winged Pratincoles *G nordmanni* have been shifted. Unfortunately, key identification characters are not stressed by using bold letter type which could help avoid drawing hasty conclusions. The bird's voice is given in a rather well-considered system but not in most non-passerines. Also habitat and behaviour are mentioned as well as the breeding range (no maps). Many birders will be interested in the bird's status in the various European countries. The authors have not side-stepped this troublesome chapter. The reader with a sense for puzzling out things can contribute many corrections to this chapter undoubtedly needed in future editions of the book. For instance, Italy's seven (!) Siberian Rubythroats *Luscinia calliope* are intriguing, the occurrence of Rufous Turtle Dove *Streptopelia orientalis* in Greece is questionable, and the breeding status of Ruddy Shelduck *Tadorna ferruginea* in the Netherlands must be mitigated.

Bird topography, terminology ('jizz' could be defined somewhat sharper), moult, ageing and plumages, something about migration routes of American birds, where do vagrant species turn up and codes for rarity-finders and twitchers, are all briefly but usefully treated in the introductory sections. At the end of the book, a few pages are dedicated to British Rarities (with capitals!) and how the hot news is spread. Such stories could, of course, also be written for some other European countries. The bibliography is, fortunately, much more 'European'. Next editions should contain even more countries like, eg, the Baltic states. There are separate indexes for English and scientific names. Surprisingly, a structural mistake has been made in the index of English names for all, usually commoner species that are mentioned or depicted for comparison. They are indexed with a page number only, without reference to a bold-face plate number (as in the real rarities) but this page number is, without any excep-

tion, always wrong! Some digging reveals that the correct page number can be obtained by subtracting 12 from the printed page number. Furthermore, the scientific names of these species are all omitted from the index of scientific names.

I think few Dutch Birding readers will not buy this book. I even know a very keen birder who bought two copies, one for on his shelves and the other for on his car's dashboard. KLAAS J EIGENHUIS

E C DICKINSON, R S KENNEDY & K C PARKES 1991. *The birds of the Philippines. BOU Checklist 12*. British Ornithologist's Union, Tring. 507 pp. ISBN 0-907446-12-4. GBP 38.00.

Twenty years after publication of duPont's *Philippine birds* (1971), another book on the birds of this archipelago has finally appeared; it is the third publication in the BOU checklist series on the birds of south-eastern Asia. After White & Bruce's *The birds of Wallacea* (1986) and van Marle & Voous's *The birds of Sumatra* (1988), it fills another important and relatively little known gap between the Oriental and Australasian zoogeographical regions. It is important because of its unique avifauna, with more than 30% of all of its bird species being endemic. DuPont's book was written in the museum and contains little information on the species, except for the colour plates, which were quite useful. In fact, there has been no comprehensive review of the Philippine avifauna since McGregor's *Manual of Philippine birds* (1910). Both publications are now out of date, because of newly discovered species and many distributional and taxonomic changes. These changes are explained in this new book.

Regrettably for some, it is also not a field guide and has no illustrations but for anyone seriously interested in the birds of the Philippines it truly is a monumental and invaluable work. The authors are the foremost experts and have worked for many years on the avifauna of the Philippines, both in the museum and in the field. There are introductory chapters on geography, climate, vegetation, biogeography, geographic variation and speciation, breeding, migration, bird conservation and a history of ornithological exploration (84 pages). These chapters contain a wealth of information. An exhaustive list of all the relevant references up to 1990 is included. The systematic list (321 pages) forms the largest part of the book and gives information on habitat and distribution of all 556 species (169 endemic species, 69.5% of all subspecies are endemic) found in the Philippines, including references. Many of these endemic forms are under threat as a result of habitat destruction. The Philippines have a total forest cover of 24% of the land area and the remaining forest is steadily disappearing. For example, all natural forest on the island of Cebu is gone and all endemic forms are extinct now, except for one! Notable taxonomic changes, some arbitrary but many really necessary and based upon new information, are explained in the systematic section, with references. For example, the owl that DuPont called *Otus sunia* actually refers to five different endemic species with unique calls and

plumages. The Mangrove Whistler *Pachycephala grisola* are three different species, two of which are endemic. It is noteworthy that a species discovered new to science in 1990, the Panay Striped Babbler *Stachyris latistriata* is already included.

I think it is a pity that this work only uses ringing records, collected specimens and records published in the literature. Field observations of ornithologists other than the authors are not taken into account. The reasons for this may well be that it is difficult to judge the value of such records or to trace them. Another minor criticism is the fact that the lay-out of the systematic list is a bit less conveniently arranged compared to the previously published BOU checklists. Nevertheless this publication will remain the most important work on the birds of the Philippines for many years to come. I can only congratulate the authors and I hope that one day the promised field guide by Robert Kennedy will eventually accompany it. JELLE SCHARRINGA

V B PICKEN (EDITOR) 1991. *The Hong Kong bird report 1990*. The Hong Kong Bird Watching Society, GPO Box 12460, Hong Kong. 212 pp. ISSN 1017-1118. HKD 110 (surface mail) or HKD 143 (airmail).

1990 is reported to have been an outstanding year in terms of new species accepted and added to the Hong Kong list and variety of winter visitors. Following a month-by-month overview of the main events of the year, a systematic list – the first to be published since the 1983 report – provides details of 324 category A species, plus nine category D species. Six species are illustrated in colour, among which Swinhoe's Egret *Egretta eulophotes*, Black-tailed Gull *Larus crassirostris* and Pale-legged Leaf Warbler *Phylloscopus tenellipes*. The list is followed by papers on the 11th International Waterfowl Count in Deep Bay (37 891 individuals of 73 species) and summaries of the 1990 Big Bird Race (218 species recorded) and Hong Kong Christmas Count (166 species). The report of bird ringing tabulates records of 5186 ringed individuals (135 species), and singles out long-distance movements of several waders ringed at Mai Po and controlled in Australia, sightings of colour-marked birds, following-season recaptures of known migrants and longevity records of resident species. Separate papers (some illustrated with colour photographs) deal with the species new to Hong Kong (Slender-billed Gull *Larus genei*, Collared Kingfisher *Halcyon chloris*, Rufous-bellied Woodpecker *Picoides hyperythrus*, White-throated Rock Thrush *Monticola gularis*, Pale-footed Bush Warbler *Cettia pallidipes*, Plain Flowerpecker *Dicaeum concolor* and Blue-winged Pitta *Pitta moluccensis*, Brown Bulbul *Pycnonotus xanthorrhous* and Meadow Emberiza *Emberiza cioides* and Grey-necked Buntings *E. buchani*, the latter four placed in category D). The occurrence of no fewer than 121 Oriental White Storks *Ciconia boyciana* has prompted a very useful illustrated review of the historical and current status of that species in China, Japan, Korea and Russia. Other papers give details of an influx of Penduline Tit *Remiz pendulinus* and the separation of first-winter Pallas's Grasshopper Warbler *Locustella certhio-*

la from Lanceolated Warbler *L. lanceolata* (with four colour photographs). A photospot focuses on the Fukien Niltava *Niltava davidi* and discusses its separation from Rufous-bellied Niltava *N. sundara*. The extralimital activities of members of the HKBWS are reflected by three papers devoted to birds from sites in Liaoning, Yunnan and Qinghai provinces in the People's Republic of China, the latter including the first record of Japanese Waxwing *Bombycilla japonica* for that province. Six shorter miscellaneous notes, among which one on sightings of unidentified swiftlets *Collocalia* plus a description of the background and workings of the records committee complete a well-produced report. FRANK ROZENDAAL

Bird Conservation International (editors M R W Rands & N J Collar). Published for ICBP by Cambridge University Press. ISSN 0-959-2709. Individual subscription (volume 1) GBP 25.00 per year.

Bird Conservation International is a new journal initiated by the ICBP and targeted towards the conservation of birds, particularly those studies addressing international or high national priorities. It is, of course, appropriate that

such a journal should be launched now in view of the substantial numbers of bird species identified as endangered in the Red Data Book and the current, ever-increasing awareness of bird conservation issues. The seven papers in volume 1, number 1, deal primarily with population numbers and habitats of certain species and, in places, a small amount on their ecology. This information is very important but I was also hoping to see more practical suggestions for solutions to problems. It is well-known that 'unless key sites are protected' the species' future is uncertain'. Only one of the authors offered a list of recommendations aimed at ensuring a species' continued existence. Perhaps given the living standards and pressures on the people responsible for the present status of many of these species there are no solutions, and all that is being done is to monitor some endangered species' population numbers until their inevitable extinction. I hope not; that would indeed be a very sad state of affairs. It would be nice to see this journal develop into one of substantial international status and, in doing so, make a significant contribution to save the world's threatened bird species. GRAHAM J HOLLOWAY

DBA-nieuws

DBA-vogeldag te Utrecht op 22 februari 1992 Op zaterdag 22 februari 1992 vond wederom de jaarlijkse vogeldag van de DBA plaats in Utrecht, dit jaar voor het eerst in universiteitscentrum 'De Uithof'. De dag werd door c. 150 vogelaars bezocht waarmee de zaal afgeleden vol was. De traditionele opening door DBA-voorzitter Paul Knolle voerde ons even terug in het verleden van het vogelen, aan de hand van een aantal opmerkelijke citaten uit de ornithologische literatuur. Vervolgens kregen de bezoekers aan de hand van een viertal lezingen een reis om de wereld gepresenteerd.

René Pop bracht uitvoerig verslag uit van zijn bezoek aan de Falkland-eilanden met fraaie beelden en van droge humor doordrenkte toelichtingen. Bijna alle 'leuke' vogelsoorten van deze afgelegen eilandengroep, waaronder natuurlijk diverse soorten zeevogels en pinguïns, passeerden de revue. Vervolgens nam de Engelse fotograaf Ray Tipper het roer over met een uitvoerige lezing over vogels (maar ook andere dieren en planten) van Hongkong. Ray heeft bijna 15 jaar in de Britse kroonkolonie gewoond en bezoekt Hongkong nog enkele malen per jaar. In de loop der jaren heeft hij vrijwel alle specialiteiten op dia formeel vastgelegd waaronder Sibische Taling *Anas formosa*, Lepelbekstrandloper *Erythrorhynchus pygmeus*, Oosterse Ooievaar *Ciconia boyciana*, Nordmanns Groenpootruiter *Tringa guttifer* (bekend van de fraaie serie in Dutch Birding 13: 1-8, 1991) en Saunders' Meeuw *Larus saundersi*. Hoe moeilijk het is om met name de steltlopers te fotograferen, blijkt uit het feit dat Ray ondanks alle jaren in Hongkong nog niet

alle regelmatig doortrekkende soorten op dia heeft. Zo ontbraken nog Kleine Wulp *Numenius minutus* en de Oosterse Plevier *Charadrius veredus*. Het publiek kreeg tevens een indruk van de inspanningen die het Wereldnatuurfonds in Hongkong doet om het beroemde Mai Po-gebied te beschermen en samen met de vogelaars actief te beheren (om zo bepaalde vogelgroepen aan te trekken) en van de goede accommodatie en educatieve ondersteuning in dit unieke natuurgebied.

Na de middagpauze verhaalde de Belgische ornitholoog Peter Symens over zijn werk in Saudië waar hij talloze soorten in het veld of in de hand werden getoond en nader werden toegelicht. Hierbij waren leerzame dia's van zowel minder bekende Westpalearticke soorten en ondersoorten als van enkele typische Arabische specialiteiten. Peters verhaal maakte vooral duidelijk dat een vogelaar in Saudië letterlijk een zoekende in de woestijn is; ornithologisch veldwerk is nog een vrijwel onontgonnen terrein en biedt de mogelijkheid tot het vergaren van talloze nieuwe gegevens, tot en met spectaculaire ontdekkingen toe. Terecht eindigde Peters verhaal dan ook met een mysterieuze dia van een (nog) niet geïdentificeerde nachtzwaluw *Caprimulgus*, mogelijk van een onbekende populatie van een Afrikaanse soort of zelfs een nieuwe soort voor de wetenschap!

Als klap op de vuurpijl presenteerde Wim Wiegant voor de tweede maal in successie het jaaroverzicht, wederom in zijn niet te stuiten turbo-stijl. Wim verdient een compliment voor de volledigheid; in alle jaren is het overzicht op een DBA-dag nog nooit zo compleet ge-

weest. Altijd openstaand voor suggesties, had Wim dit jaar ruim tijd ingepland voor discussie in en met de zaal. De zaal was echter zo onder de indruk van het gepresenteerde (en alle vogels die al eerder over het netvlies waren gegleden) dat van deze gelegenheden geen gebruik werd gemaakt. De meeste dia's spraken eigenlijk ook wel voor zich!

De dag werd, traditioneel, afgesloten met een borrel en een gezamenlijk diner waarbij een 20-tal mensen aanwezig was.

DBA-vogelweek op Texel in oktober 1992 Dit jaar vindt de DBA-vogelweek wederom plaats op Texel, Noordholland, en wel van zaterdag 17 tot en met zondag 24 oktober 1992. De DBA roept hierbij alle enthousiaste vogelaars op om (een deel van) deze week op dit befaamde vogeleiland door te brengen, om op zoek te gaan naar interessante vogels. Net als voorgaande jaren worden vogelaars geacht hun eigen accommodatie te regelen, bijvoorbeeld door contact op te nemen met: VVV Texel, Groeneplaats 9, 1791 CC Den Burg, Texel, Nederland, telefoon 02220-14741.

Nadere informatie over eventuele avondlezingen en andere activiteiten volgt in het komende nummer van Dutch Birding.

Pelagic trips vanuit Den Helder in september en oktober 1992 Na Lauwersoog en IJmuiden is dit jaar Den Helder, Noordholland, de basis voor de traditionele 'pelagic trips'. Deze keer bezoeken we het Nederlandse continentaal plat ter hoogte van Texel en Vlieland, een zeegebied dat ornithologisch vrijwel onontgonnen is en juist daarom een geweldige uitdaging vormt. We gaan ervan uit dat de grote aantallen interessante zeevogels die jaarlijks vanaf de Texelse kust worden waargenomen zich op volle zee nog beter laten bekijken.

De twee tochten staan gepland voor *zondag 13 september* en *zondag 11 oktober 1992*. Zij worden uitgevoerd met *MS Mercur*, een groot en relatief stabiel schip. Aan boord bevindt zich een gezellige, goed voorziene kantine; er zijn uitstekende sanitaire voorzieningen. Tevens wordt gezorgd voor een ruime hoeveelheid visresten teneinde zeevogels naar de boot te lokken.

Belangstellenden kunnen zich opgeven voor één trip of voor beide tochten door respectievelijk NLG 35.00 of NLG 70.00 over te maken op girorekening 29 70 581 tnv Wim van der Schot, Oostenburgervoorstraat 79-huis, 1018 MP Amsterdam, Nederland. Vermeld op uw overschrijving de gewenste datum(s), het aantal personen per keer en zeker ook uw *telefoonnummer*. Vanwege het beperkt aantal plaatsen wordt geadviseerd uw boeking snel te regelen. In de loop van juli kunnen de deelnemers een brief tegemoet zien waarin alle details over de tochten staan vermeld.

Gedragsregels voor vogelaars Het is intussen 5 jaar geleden dat in Dutch Birding enkele gedragsregels voor vogelaars werden gepubliceerd. Omdat sinds die tijd, onder andere door de Dutch Birding-vogellijn, de belangstelling voor een bezoek aan een zeldzame vogel is gegroeid en omdat is gebleken dat niet iedere vogelaar deze regels kent of in praktijk brengt, gaan we opnieuw tot publicatie ervan – in iets aangepaste vorm – over. We doen een beroep op iedere vogelaar (DBA-begunstiger of niet) zich naar deze gedragsregels te gedragen, niet alleen ten behoeve van het welzijn van de desbetreffende vogel(s) en van de flora en fauna in de directe omgeving maar ook om het plezier van andere vogelaars niet te bederven.

1 Houd voldoende afstand tot de vogel zodat deze niet wordt verstoord. Bedenk dat een vogel het beste kan worden bekeken als deze zich op zijn gemak voelt. Ga niet dichterbij dan anderen en doe liever een stapje terug dan een stap naar voren. Een telescoop kan in deze goede diensten bewijzen. Andere vogelaars die later arriveren krijgen zo ook een kans de vogel te zien. Fotografen dienen zich ervan te verzekeren dat hun acties anderen en de vogel niet hinderen. In het belang van de documentatie van een geval kan – na overleg – een enkele foto soms worden verzocht meer naderbij te gaan dan anderen om foto's te nemen. Overigens is ook het maken van tekeningen en schetsen aan te bevelen.

2 Betreed niet zonder meer voor publiek gesloten terreinen zoals reservaten, landgoederen, tuinen, weilanden en dergelijke. Vraag toestemming van de eigenaar of beheerder, wees tactvol en leg de situatie uit. In de meeste gevallen blijkt men zeer geïnteresseerd te zijn en wordt volop medewerking verleend.

3 Laten de ontdekker en degenen die vertrouwd zijn met de situatie ter plaatse bij het arriveren van vogelaars aanwijzingen geven die verontrusting van andere vogels en dieren of schade aan het terrein voorkomen. Laat het doorgeven van het nieuws telkens duidelijk van dergelijke aanwijzingen vergezeld gaan, ook via de Dutch Birding-inspreklijn zodat op de Dutch Birding-vogellijn zorgvuldige inlichtingen kunnen worden ingesproken. Wees behulpzaam bij het treffen van maatregelen om de belangstelling in goede banen te leiden.

4 Wees geduldig en terughoudend wanneer de vogel zich niet dadelijk vertoont of (tijdelijk) wat verder weg zit. Blijf ook rustig als de vogel zich plotseling naar een andere plek in de buurt verplaatst; zorg dat de vogel zich ook daar op zijn gemak voelt.

5 Bedenk dat iemand die een eind onderweg is geweest of een vrije dag heeft genomen om een bepaalde vogel te zien, misschien onder grotere spanning staat dan uzelf. Schroom echter niet vogelaars op hun gedrag aan te spreken indien zij er blijk van geven de gedragsregels niet te kennen.

Recent WP reports

This review of recent reports of rare and interesting birds in the Western Palearctic refers mainly to **January-February 1992** and focusses on north-western Europe. Moreover, recent news about not so recent records is included. Some interesting records of WP species outside the WP region are mentioned as well. The records are largely unchecked, not authenticated.

From 11 until 23 January, when it was frozen out, a first-winter **White-billed Diver** *Gavia adamsii* remained in a small pond at Ahausen, Diepholz, Niedersachsen, Germany. An adult was seen on 14 February in Orkney, Scotland. In north-western Europe, a good number of **Little Egrets** *Egretta garzetta* was wintering, in Ireland (four), Netherlands (two), Scotland (one), Wales (three) and England (c 40, of which 25 in Cornwall and Devon). As usual in recent years, a few **Great White Egrets** *E alba* were wintering in Belgium, the Netherlands and Poland; also, up to 98 were reported from the Camargue, Bouches-du-Rhône, France. In January, two 'large' flocks of **Barnacle Geese** *Branta leucopsis* were recorded in western Poland: 60 near Cedynia and 28 near Leszno (normally this species does not winter in this country). A mixed pair of male **Black Brant** *B bernicla nigricans* and female **Dark-bellied Brent Goose** *B b bernicla* at Grevelingen-

dam and Oude Tonge, Zuidholland, the Netherlands, from 22 January onwards, appeared to be accompanied by two 'hybrid' juveniles; out of c 60 previous records of Black Brant in the Netherlands, this might be the first of one having offspring. In Ireland, a Black Brant at Newcastle, Down, was wintering along with a hybrid Brent Goose until mid-February. In late January, 10 Dark-bellied Brent Geese at Merja Zerga constituted the first record of this species for Morocco. From 20 to at least 26 January, an (unringed) adult male **Falcated Duck** *Anas falcata* was present in a flock of Gadwalls *A strepera* at Bloemendaal, Noordholland. Until at least mid-April, presumably the same bird remained with a flock of Gadwalls south of Bennebroek, Noordholland. If accepted, this will be the second record of this species for the Netherlands. Thailand had a good winter for rare ducks with two species new for the country. On 11 January, two male and two female **Baikal Teal** *A formosa* were discovered among an assemblage of over 12 000 Garganey *A querquedula* at Kamphaengsaen, Nakhon Pathom, and at least one male was still present on 9 February. Another long-expected first record for Thailand was a male **Mallard** *A platyrhynchos* at Chiang Saen Lake, in the extreme north of the country, on 27 December 1991. The **Ring-necked Duck** *Aythya collaris* at Merja Khalloufa, Moroc-

59 White-billed Diver *Gavia adamsii*, first-winter, Ahausen, Diepholz, Niedersachsen, Germany, January 1992 (Stefan Pfützke)

co, the **Lesser Scaup** *A. affinis* in Armagh, Ireland, and the **Barrow's Goldeneye** *Bucephala islandica* at Trondheim, Norway, all remained until at least late February (cf Dutch Birding 14: 24, 1992). Another long-staying vagrant, a male **Black Scoter** *Melanitta americana*, was from 26 December 1991 until 9 February at St Bride's Bay, Dyfed, Wales, constituting the 11th record for Europe. A flock of 21 **White-headed Ducks** *Oxyura leucocephala* was reported from the reservoir near Hula fish ponds, Israel, on 4 January. In north-western Europe, apart from a few single birds wintering in Flanders and the Netherlands, there was also one from 26 November to 4 December 1991 near Kraków, southern Poland. On 3 December 1991, an **American Coot** *Fulica americana* was found dead on Pico, Azores. A female **Little Bustard** *Tetrax tetrax* at Göksu delta, near Silifke, on 3 January, constituted only the ninth record for Turkey since 1966 and only the third in the last decade. The presence of an **Egyptian Plover** *Pluvianus aegyptius* at the Vistula mouth in Poland, from 27 October to 21 November 1991, was quite intriguing despite the fact that a wild origin seems impossible. A **Long-billed Dowitcher** *Limnodromus scolopaceus* was wintering at Jaeren, Norway, from 19 January onwards. Apparently, the three **Slender-billed Curlews** *Numenius tenuirostris* traditionally staying at Merja Zerga, were not seen after 2 February. From at least 29 February onwards, an adult **Great Black-headed Gull** *Larus ichthyaetus* moulting into summer plumage was staying at a lake near Gross Ossnig, between Cottbus and

Spermburg, Brandenburg, constituting the second record for Germany (the first is still under consideration). The first-winter **Laughing Gull** *L. atricilla* which arrived on 25 December 1991 at Walcott, Norfolk, England, was present until 6 January. If accepted, a first-winter **Franklin's Gull** *L. pipixcan* on 16 January at Akeragh Lough, Kerry, will be the first record of this species for Ireland. The first Australian record of **Black-headed Gull** *L. ridibundus* comes from Broome, Western Australia, on 19 October 1991. On 26 December 1991, a possible **Yellow-legged Gull** *L. cachinnans* returned to Georgetown Reservoir, Washington DC, USA, for the third winter. A **Ross's Gull** *Rhodostethia rosea* was seen at Stavanger, Norway, on 1 February. In the USA, an adult Ross's Gull at Alton Dam north of St Louis, Missouri, from 31 December 1991 to 9 January, made the national news. An immature **Kittiwake** *Rissa tridactyla* at Tasucu Bay, near Silifke, on 31 December 1991, was reported as the fifth ever for Turkey. An injured first-winter **Ivory Gull** *Pagophila eburnea* was found at Inverallochy, Fraserburgh, Grampian, Scotland, on 28 December 1991, and another first-winter was reported from Gotland, Sweden, on 8 February. For at least the third winter in succession, an adult was wintering in Vadsö, Finnmark, Norway. In the USA, two Ivory Gulls were riding the Mississippi river ice floes in St Paul, Minnesota, from 15 to 23 December 1991, and another was seen at Chicago, Illinois, from 25 December 1991 to 1 January. A **Forster's Tern** *Sterna forsteri* was present from December into January at Wexford Harbour, Wexford,

60 Falcated Teal *Anas falcata*, adult male, Bloemendaal, Noordholland, Netherlands, 24 January 1992 (Arnoud B van den Berg)

Ireland. The **Rufous Turtle Dove** *Streptopelia orientalis* remained at Mörbylånga, southern Öland, Sweden. In western Europe, away from the usual sites, **Snowy Owls** *Nyctea scandiaca* were reported in January from Sweden (only two), on 19 February from Achill Island, Mayo, Ireland, and from 8 March to 1 April on the Maasvlakte, Zuidholland, Netherlands. In North America, it has been a good winter for owls with record numbers of **Hawk Owl** *Surnia ulula* and **Great Grey Owl** *Strix nebulosa* in northern Minnesota and parts of Michigan, USA, and good numbers, also of **Tengmalm's Owl** *Aegolius funereus*, near Ottawa and Toronto, Ontario, Canada. An unseasonal **Short-toed Lark** *Calandrella brachydactyla* was trapped at Spurn, Humberside, England, on 12 January. From late January into March, a first-winter male **Black-throated Thrush** *Turdus ruficollis atrogularis* was staying with a flock of Fieldfares *T. pilaris* near Giessen, Hessen, Germany. About the fifth **Hume's Yellow-browed Warbler** *Phylloscopus humei* for Sweden was at Ystad, Skåne, from 4 to 23 January, and the second for Germany was one wintering near Bonn, Nordrhein-Westfalen, from mid-February into March. In England, not only a Hume's Yellow-browed Warbler was wintering, in Plymouth, Devon, from 13 January into March, but also a **Yellow-browed Warbler** *P. inornatus*, at Hayle Mill Pond, Cornwall, from 1 to at least 20 January. Wintering male **Pine Buntings** *Emberiza leucocephalos* in England at-

61 Black-throated Thrush *Turdus ruficollis atrogularis*, first-winter male, Giessen, Hessen, Germany, February 1992 (Stefan Pfützke) 62 Black Brant *Branta bernicla nigricans*, Dark-bellied Brent Geese *B. b. bernicla* and two 'hybrid' juveniles Black Brant x Dark-bellied Brent Goose, Grevelingendam, Zeeland, Netherlands, 22 January 1992 (Arnoud B van den Berg)

tracted many birders at Cresswell, Northumberland, from 29 January until at least 24 February, and at Dagenham, Greater London, from 12 February into March. In January-February, wintering **Little Buntings** *E pusilla* were present at two localities in Cornwall and one in Hampshire, England, and in Norway, from 2 February onwards, three were staying at Jæren.

For a number of reports, publications in Bangkok Bird

Club Bulletin, Birding World, British Birds, Limicola, Winging It and Wingspan were consulted. I wish to thank Peter Barthel, Vincent van den Berk, Robin Chittenden, Guy Kirwan/OSME, Thorsten Krüger, Chris Murphy, Gerald Oreel, Stefan Pfützke, Paul Schrijvershof and Tadeusz Stawarczyk for their help in compiling this review.

Arnoud B van den Berg, Duinlustparkweg 98, 2082 EG Santpoort-Zuid, Netherlands

Recente meldingen

Dit overzicht van recente meldingen van zeldzame en interessante vogels in Nederland en België beslaat voornamelijk de maanden **januari** en **februari 1992**. De vermelde gevallen zijn merendeels niet geverifieerd en het overzicht is niet volledig. Alle vogelaars die de moeite namen om hun waarnemingen aan ons door te geven worden hartelijk bedankt.

Waarnemers van soorten in Nederland die worden beoordeeld door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna wordt verzocht hun waarnemingen zo spoedig mogelijk toe te zenden aan: CDNA, Postbus 45, 2080 AA Santpoort-Zuid, Nederland. Hiertoe gelieve

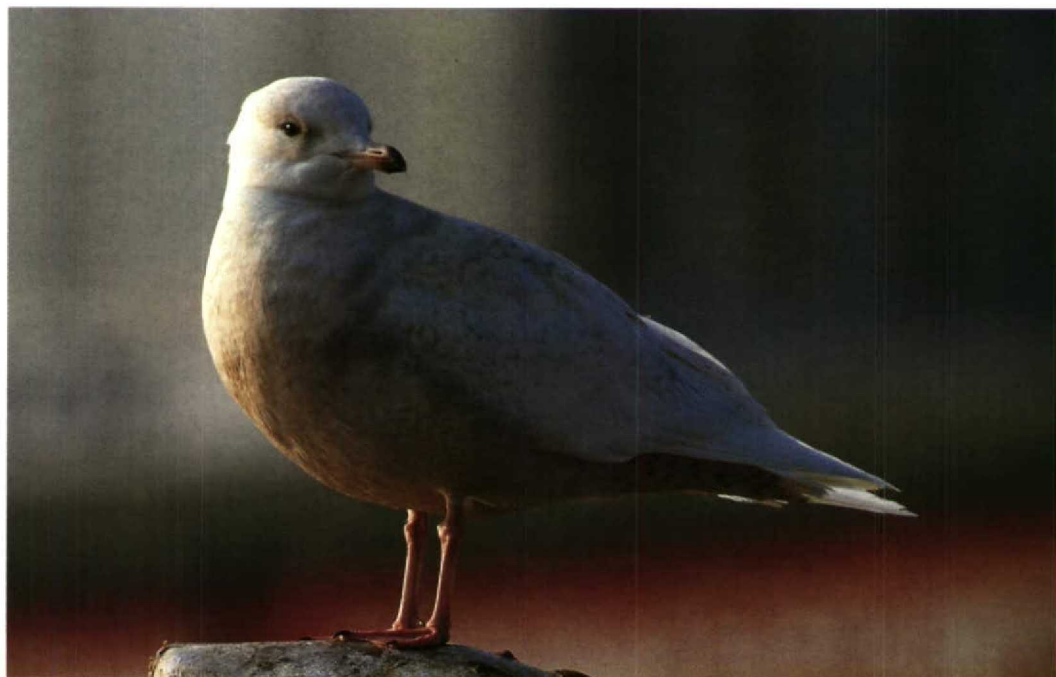
men gebruik te maken van CDNA-waarnemingsformulieren die eveneens verkrijgbaar zijn bij bovenstaand adres.

Nederland

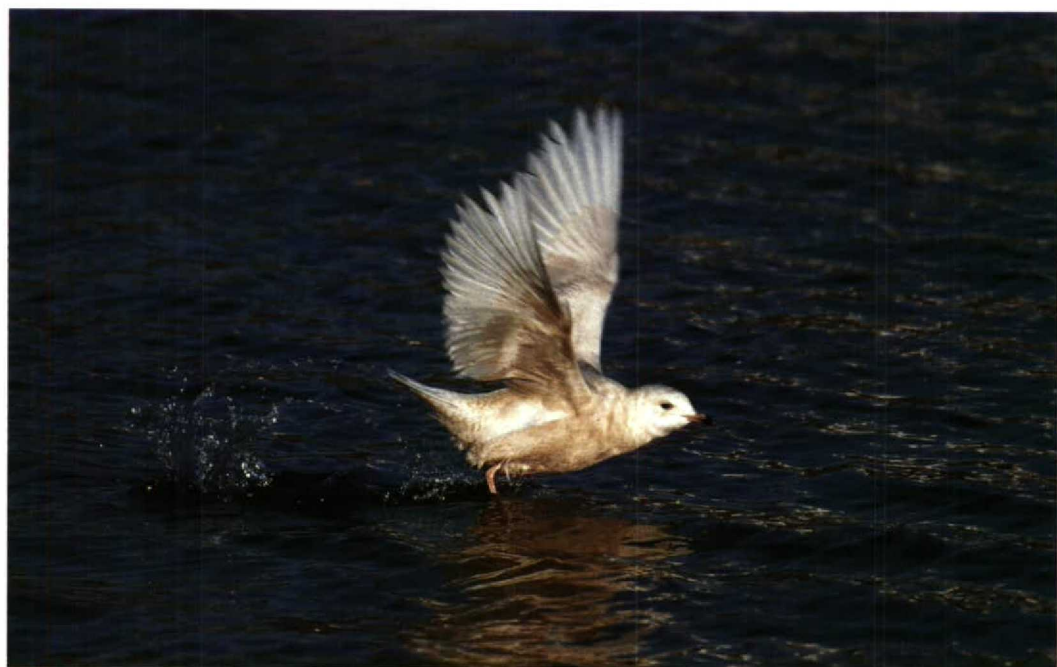
DUIKERS TOT VALKEN Er waren enkele meldingen van belangrijke aantallen **duikers** *Gavia stellata/arctica*. Op 13 januari 80 bij Callantsoog Nh en 440 bij Camperduin Nh, op 21 januari 150 bij Scheveningen Zh en op 23 januari bij Katwijk Zh. Tot 27 januari bleef een **Ijsduiker** *G immer* aanwezig in de omgeving van Vlissingen Z, en

63 Roodhalsgans *Branta ruficollis* en Kolganzen *Anser albifrons*, Alblasserwaard, Zuidholland, januari 1992 (*Hans Gebuis*)

64-65 Kleine Burgemeester *Larus glaucooides*, Scheveningen, Zuidholland, januari 1992 (Frank Dröge, Hans Gebuis)

66 Zearend *Haliaeetus albicilla*, Verdrongen land van Saeftinge, Zeeland, februari 1992 (Hans Cebuis)

op deze datum werd er ook één gezien bij Goessche Sas Z. Op 25 februari zat er één langs de Brouwersdam Zh. Het vermelden waard is de waarneming van een **Noordse Pijlstormvogel** *Puffinus puffinus* die op 2 januari langs Camperduin vloog. Op 4 januari vloog daar ook een **Vaal Stormvogeltje** *Oceanodroma leucorhoa* langs. Tot 31 januari werden maximaal drie **Kuifaalscholvers** *Phalacrocorax aristotelis* gezien in de wijde omgeving van Vlissingen. Op 4 januari zat er één bij de Eemshaven Gr en op 24 januari één bij Den Helder Nh. Een **Kleine Zilverreiger** *Egretta garzetta* bleef de gehele periode aanwezig in de omgeving van Vliegvelde Midden-Zeeland bij het Veerse Meer Z. Ook bleek er (nog steeds) één exemplaar aanwezig bij Oudeschild op het eiland Texel Nh op 28 en 29 februari. Tot 26 januari was de **Grote Zilverreiger** *E alba* van Nuland Nb nog present, van 1 tot 21 februari verbleef er één bij Dordrecht Zh en vanaf 27 februari werd er weer één in de Oostvaardersplassen Fl gezien. Op 2 januari zaten nog vijf **Dwergganzen** *Anser erythropus* bij Anjum Fr en op 10 januari nog drie bij Strijen Zh. Andere exemplaren zaten van 10 januari tot 25 februari bij Den Bommel Zh, op 12 januari en 14 februari in de Ooypolder Gld, op 18 januari in de Kievitslanden Fl, op 21 januari bij Gaast Fr, op 24 januari zes exemplaren bij Groot-Amers Zh, van 8 tot 10 februari bij Zeewolde Fl en op 9 februari bij Marle Gld. Aangenomen dat het steeds dezelfde groep van zeven **Sneeuwganzen** *A caerulescens* betreft, volgt hier een

opsomming van de plaatsen die ze aandedden. Op 18 en 19 januari bij Oudemirdum Fr, op 23 en 26 januari in de omgeving van Creil Fl, van 13 tot 15 februari bij Sondel Fr, op 16 februari bij Spannenburg Fr, op 21 februari bij Idsegahuizum Fr en op 23 februari bij Nijhuizum Fr (de laatste waarneming betreft een groep van slechts zes exemplaren). Minimaal één exemplaar was geringd. Ook was korte tijd een hybride **Sneeuwgans x Brandgans** *Branta leucopsis* bij deze groep aanwezig. **Ross' Ganzen** *A rossii* verbleven bij Stellendam Zh tot 18 januari en van 15 tot 29 februari bij de Workumerwaard Fr. Een **Witbuikrotgans** *B bernicla hrota* met een Britse ring zat op 11 februari in Polder Zeeburg bij De Cocksdorp Nh. Op 12 februari werd er één gevonden bij de Wassenaarse Slag Zh en op 29 februari waren er drie in het Markiezaat van Bergen op Zoom Nb. **Zwarte Rotganzen** *B b nigricans* zaten op 4 januari bij Anna Paulowna Nh, op 6 januari bij Ouwerkerk Z, op 22 januari in de Prunjepolder bij de Flaauwersinlaag Z, van 22 tot 26 januari bij Oude Tonge Zh en op 11 februari in Polder Zeeburg. **Roodhalsganzen** *B ruficollis* zaten tot 14 januari in de omgeving van de Zandkreekdam Z, op 3 januari in de Emmapolder bij de Eemshaven, van 4 tot 26 januari minimaal twee op verschillende plaatsen in de Alblasserwaard Zh, van 8 tot 19 januari langs de Oostvaardersdijk Fl, op 10 januari bij Strijen, van 12 januari tot 25 februari in de omgeving van de Ooypolder en op 18 januari bij de Mokkebank Fr. Op dezelfde plek als vorige winter, bij

Recente meldingen

Ingen Gld, zat van 9 tot 16 februari weer een **Amerikaanse Smient** *Anas americana*. Ook bij Delft Zh op 11 februari en bij de Philipsdam Z op 23 februari werden Amerikaanse Smienten gemeld. Een **Bronskoptaling** *A falcata* van dubieuze origine werd gezien in de Oranjekom in de AW-duinen Nh van 23 tot 29 januari. Een 40-tal **Krooneenden** *Netta rufina* werd gemeld, voornamelijk in de HW-duinen Zh en op de Zevenhuizerplas Zh. Een eenmalige waarneming van een mannetje **Koningseider** *Somateria spectabilis* was er op 4 januari bij Lauwersoog Gr. Grotere aantallen **Ijseenden** *Clangula hyemalis* werden gezien langs de Brouwersdam (maximaal 26) en bij IJmuiden Nh (maximaal 15). Winterse **Rode Vrouwen** *Milvus milvus* waren er op 1 januari bij Broekhuizenvorst L en op 15 februari (nog) in de Carel Coenraadpolder Gr. **Zeearenden** *Haliaeetus albicilla* bleven aanwezig in de Dordtse Biesbosch Zh tot 7 februari en in het Verdrongen land van Saeftinge Z tot 9 februari. Van 8 januari tot 27 februari zat er één tussen Amerongen U en Maurik Gld, op 21 januari vloog er één zuidwaarts over Oostvoorne Zh, op 23 en 24 januari was er één bij Noordeloos Zh en op 20 februari vloog een exemplaar over Peize D. Op 23 februari zou in de Brabantse Biesbosch Nb een **Visarend** *Pandion haliaetus* gezien zijn. Deze periode kwam het totaal aantal gemelde **Slechtvalken** *Falco peregrinus* op c. 35.

KRAANVOGELS TOT ALKEN Al in februari werden **Kraanvogels** *Grus grus* waargenomen, en wel op 24 februari een nachtelijk groepje over Zwolle O en op 29 februari 19 exemplaren over Horst L. Een **Rosse Franjepoot** *Phalaropus fulicarius* werd op 2 januari gezien bij de Zuidpolder van IJmuiden. Slechts één **Middelste Jager** *Stercorarius pomarinus* werd doorgegeven. Op 20 januari vloog deze langs Camperduin. De best bekeken **Zwartkopmeeuwen** *Larus melanocephalus* waren de standaardexemplaren bij IJmuiden, Scheveningen en Vlissingen. Vanaf de 2e week van februari waren er weer meldingen uit de omgeving van enkele broedplaatsen. De waarneming van c. 400 **Dwergmeeuwen** *L. minutus* op 2 januari bij Den Oever Nh is niet uniek maar zeker de moeite waard. **Geelpootmeeuwen** *L. cachinnans* werden gezien bij de Houtribsluizen Fl van 6 tot 11 januari, bij Vlissingen op 14 januari, bij IJmuiden op 25 januari en in de Ooypolder op 17 februari. Tot 3 januari was de **Kleine Burgemeester** *L. glaucoides* van Weurt Gld nog daar aanwezig. Vanaf 15 januari tot 23 februari was er één bij Scheveningen en, waarschijnlijk een ander exemplaar werd op 5 en 7 februari gezien bij IJmuiden. Bij Broekhuizenvorst tenslotte, werd op 27 februari nog een exemplaar gemeld. **Grote Burgemeesters** *L. hyperboreus* zaten de gehele periode bij de Brouwersdam en bij Vlissingen. Op 23 februari waren er zelfs twee bij de

Brouwersdam. Verder waren er exemplaren bij Den Oever op 1 januari, bij Den Helder op 3 januari, in de Eemshaven op 5 en 13 januari, bij IJmuiden op 25 en 26 januari, bij Rijswijk Zh op 29 januari, in de Erlecomse Waard Gld op 14 februari, bij Camperduin op 16 februari en op Terschelling Fr op 27 februari. Bij de Brouwersdam verbleef in januari slechts één **Grote Stern** *Sterna sandvicensis*. Eén van de beide **Witwangsterns** *Chlidonias hybridus* van de Oostvaardersdijk kon het nog tot 12 januari aldaar uithouden. Nadat op 7 januari een **Zwarte Stern** *C. niger* in vrijwel volledig zomerkleed gezien werd bij Scheveningen, verscheen er op 10 januari één bij IJmuiden die daar tot 12 januari bleef. Op 14 januari vloog een **Zwarte Zeekoet** *Cephus grylle* langs Camperduin en op 27 januari zwom er één langs de Brouwersdam. Enkele **Kleine Alken** *Alle alle* werden nog gezien bij Camperduin, Callantsoog en Scheveningen. Waarnemingen van **Papegaaiduikers** *Fratercula arctica* bleven beperkt tot de kop van Noordholland en tot een zeer klein aantal waarnemers. Ze vlogen langs; op 3 januari bij Bergen aan Zee Nh, op 4, 14 en 15 januari bij Camperduin en op 13 en 15 januari bij Callantsoog. Opmerkelijk is dat op 15 januari op beide locaties twee exemplaren werden gezien.

PESTVOGELS TOT KANARIES Een **Pestvogel** *Bombycilla garrulus* die in december bij Kreileroord Nh verbleef, zat er op nieuwjaarsdag voor het laatst. In het nabijgelegen Wieringerwerf Nh verbleef een exemplaar van 21 januari tot 15 februari. Overigens waren er waarnemingen van deze soort op 10 januari bij Spakenburg U, op 14 januari acht bij Alkmaar Nh, op 15 januari 16 over Deventer O, op 24 twee op het Kootwijkerzand Gld, op 1 februari in Zeewolde, op 4 februari twee over Roosendaal Nb, op 6 februari vier in Dordrecht, op 26 februari één in Arnhem Gld en zes te Paterswolde D. De **Waterspreeuw** *Cinclus cinclus* die in de AW-duinen ieder jaar weer trouw zit te wachten om op de jaarlijst te worden bijgeschreven, gaf hiertoe de gelegenheid tot 26 januari. Op 1 januari werd in Oost-Souburg Z een **Humes Bladkoning** *Phylloscopus humei* gezien. De **Taigaboomkruiper** *Certhia familiaris* van het Wilgenbos langs de Oostvaardersdijk bleef tot 13 januari daar rondspoken. Ook bij Velp Nh werd een Taigaboomkruiper gezien van 15 tot 21 januari. De **Notekrakers** *Nucifraga caryocatactes* van Stellendam en Lelystad Fl bleven daar tot respectievelijk 10 en 11 januari. Het exemplaar van Vlaardingen Zh vloog tot het eind van de periode, zwaar van de gul uitgestrooide noten, rond op de sportterreinen in de Broekpolder. Vier **Europese Kanaries** *Serinus serinus* zaten van 25 januari tot 21 februari in Huizen Nh. In Enschede was er één op 26 januari en in Rheden Gld één op 5 februari.

Ruud M van Dongen, Albertusstraat 4, 5261 AD Vught, Nederland
Hans Gebuis, Boogschutter 30, 3328 KB Dordrecht, Nederland
Peter W W de Rouw, Warande 23, 3705 ZB Zeist, Nederland

België

JAN-VAN-GENT TOT VALKEN Over Lier A vloog op 19 februari een adulte **Jan-van-gent** *Sula bassana*. Op 8 januari pleisterde kortstondig een **Vaal Stormvogeltje** *Oceanodroma leucorhoa* op de spaarbekkens te Duffel A. In de Voorhaven van Zeebrugge Wvl zaten **Kuifaalscholvers** *Phalacrocorax aristotelis* op 5 januari (drie), op 3 februari en op 8 februari (twee). Wellicht was de soort hier doorlopend aanwezig. De **Grote Zilverreiger** *Egretta alba* van Harchies-Hensies H, die ook de voorgaande winters aanwezig was, bleef nog de gehele periode ter plaatse. Een **Witbuikrotgans** *Branta bernicla hrota* werd waargenomen in de Zeebrugse Achterhaven op 4 januari. Belgische waarnemingen van deze ondersoort zijn schaars. Het mannetje **Amerikaanse Wintertaling** *Anas crecca carolinensis* dat al eind 1991 werd opgemerkt te Zeebrugge, zat op 19 januari in de voorhaven aldaar. De eerste **Zomertalingen** *AQuerquedula* verschenen reeds op 25 en 28 februari, respectievelijk te Schulen Lim en Dendermonde Ovl. Het mannetje **Blauw-vleugeltaling** *A discors* dat van 14 tot 18 december bij Lokeren Ovl verscheen, bleek tussen 24 en 26 januari nog steeds (of terug?) aanwezig te zijn. Gezien het weinig schuwe karakter en de vreemde periode wordt aangenomen dat het hier om een (weliswaar ongeringd) verwilderd exemplaar gaat. Net zoals de vorige winter werd het Antwerpse weer gesierd door een mannetje **Ring-snaveleend** *Aythya collaris*. Deze vogel die sinds 26 oktober werd gezien te Oorderen A en Blokkesdijk A, bleef nog de gehele periode op deze laatste locatie aanwezig. Er bleken meer **Witoogenden** *A nyroca* op te duiken dan in normale winters. Zo was er een waarneming te Eernegem Wvl op 1 januari, te Lier-Duffel geregeld één tot in maart, te Schulen tot 22 januari en te Mariakerke Ovl op 22 januari. Het betroffen alle mannetjes. Een vrouwtje **Witkopeend** *Oxyura leucocephala* in eerste winterkleed zwom van eind 1991 tot 18 januari, en terug vanaf 16 februari op de Plas van de Blauwe Toren bij Brugge. De eerste **Rode Wouw** *Milvus milvus*

vloog op 14 februari over Wijnegem A. Op 27 februari was er één op Blokkesdijk. De eerste winter **Zeearend** *Haliaeetus albicilla* die in Nederland overwinterde op Saeftinge Z, zat op 17 januari bij Doel Ovl en op 26 januari stak hij de Schelde over richting Zandvliet A. Op zijn minst vreemd was de melding van een adult mannetje **Roodpootvalk** *Falco vespertinus* op het universiteitsgebouw te Gent Ovl op 13 januari. **Slechtvalken** *F peregrinus* overwinterden naar gewoonte weer bij Maaseik Lim, Kollo-Doel Ovl (twee) en Assenede Ovl. Trekkende exemplaren werden gezien bij Angreau H op 21 februari en te Angre H op 27 februari.

KRAANVOGELS TOT NOTEKRAKER **Kraanvogels** *Grus grus* waren er dit voorjaar verrassend vroeg bij. Bijzonder interessant hierbij was de vaststelling dat er enkele zeer westelijke waarnemingen gebeurden terwijl er vrijwel geen waarnemingen waren in het binnenland. De eerste vloog langs Oostende op 26 februari, gevolgd door 44 exemplaren op 29 februari. Over Blokkesdijk vloog er één op 29 februari. Op 3 en 4 januari trok er telkens één **Rosse Franjepoot** *Phalaropus fulicarius* langs Oostende. Waarnemingen van **Middelste Jagers** *Stercorarius pomarinus* waren te Oostende op 1 januari (onvolwassen) en te Zeebrugge op 5 januari. De enige **Kleine Jager** *S parusiticus* vloog op 15 februari langs Oostende waar op 8 februari ook een adulte **Zwartkopmeeuw** *Larus melanocephalus* werd gezien. Een eerste winter **Kleine Burgemeester** *L glaucoides* kon op 17 en 18 januari bekeken worden bij het stort van Mont-Saint-Guibert B. Deze plek bewees zijn aantrekkingskracht des te meer door de waarnemingen van **Grote Burgemeesters** *L hyperboreus* op 4 januari (tweede winter) en van 7 tot 16 februari (derde winter). Andere Grote Burgemeesters, alle in eerste winterkleed, zaten op 2 en 3 januari te Heist Wvl, van 19 januari tot 16 februari te Zeebrugge, en te Oostende op 5 februari en van 19 tot 27 februari. De zangvogel-arme winter weerspiegelde zich in België langs de enige 'pleisterende' **Notekraker** *Nucifraga cayocatactes* op 9 en 10 januari in Lier.

Gerald Driessens, Bosstraat 44, 2500 Lier, België

Corrigendum

In the paper on Steppe Buzzard morphs by Hadoram Shirihai and Dick Forsman (Dutch Birding 13: 197-209, 1991), the following corrections should be made: p 197, second column, third line from the bottom: amend

'plates GB1 and GB2' to read 'plates 188 and 189'. ; p 202, caption to plate 196: amend 'adult' to read 'juvenile'. We apologize for this editorial slip. EDITORS

DB Actueel

Sneeuwuil op Maasvlakte Na een enerverend concert van de nieuwste Nederlandse popsensatie, Gotcha!, besloten Eugène van der Burg en Kees de Vries de volgende dag, zondag 8 maart 1992, een poging te ondernemen hun door slaagebrek geteisterde hoofden enigszins op te frissen door een bezoek te brengen aan de Maasvlakte, Zuidholland. Ter plaatse van 'het Naakstrand' zocht Eugène om c 14:10 met zijn telescoop de duinenrij af en vond tot zijn verbazing binnen enkele minuten een Sneeuwuil *Nyctea scandiaca*, zittend in de helm. Na elkaar ter controle wederzijds in de arm te hebben geknepen, concludeerden Eugène en Kees dat het hier de heuse ontdekking van een dwaalgast betrof. Via de vogellijn en de twee semafoongroepen was het nieuws snel verspreid en binnen 1 uur arriveerden de eerste vogelaars. Tot donker lukt het vervolgens c 75 mensen om de uil te zien, sommigen na een lange reis vanuit bijvoorbeeld Winterswijk of zelfs Eupen in België. De Sneeuwuil zat vrijwel de hele tijd stil op een dijkje in de ruig begroeide velden en bewoog alleen de kop. De vogel kon door een aantal fotografen gelijk vereeuwigd worden. Om 18:00 en 18:45 vloog de vogel nogmaals over geringe afstand, alvorens de nacht in te gaan. De volgende dag verbleef de uil in hetzelfde gebied en trok gedurende de dag enkele 100en belangstellenden. 's Avonds vloog de vogel enkele kilometers naar het noorden en streek neer op de vlakte tussen de vuurtoren en de opslagtanks. Ook dinsdag zat de Sneeuwuil hier nog maar woensdag leek de koele schoonheid verdwenen te zijn. Donderdag bleek echter het tegendeel en op zaterdag kreeg een groot aantal 'weekend-vogelaars' alsnog de kans om te genieten van deze ornithologische buitenkans. Vervolgens werd de Sneeuwuil in ieder geval tot en met woensdag 1 april (vrijwel) dagelijks waargenomen, meestal op de eerder genoemde vlakte maar ook op andere plaatsen op de Maasvlakte. Naast vogelaars trok de uil ook aandacht van de pers; berichtjes met foto verschenen onder andere in Trouw en Leidsch Dagblad.

Op zondag 5 april werd de Sneeuwuil waargenomen tussen Heiloo en Egmond-Binnen, Noordholland.

Gedurende het verblijf op de Maasvlakte zat de Sneeuwuil vrijwel altijd op de grond, meestal op een iets verhoogd uitkijkpunt. Vliegen deed de vogel zelden (in de meeste gevallen als gevolg van verstoring) en meestal over beperkte afstand. Op vrijdag 20 maart werd gehoord hoe de uil een blaffend geluid maakte naar attaquerende Zilvermeeuwen *Larus argentatus*. Te voet was de uil tot op 75-100 m te benaderen, fotografen konden per langzaam rijdende auto dichterbij komen.

Op grond van de duidelijke maar niet erg dichte donkere bandering op de onderdelen was gelijk duidelijk dat de vogel geen adult mannetje (bijna geheel wit) of eerstejaars vrouwtje (zwaar gebandeerd) was. Het verschil tussen adult vrouwtje (= ouder dan 1 jaar) en eerstejaars mannetje is lastiger en vergde gedetailleerde observatie en veel discussie. Op grond van de forse breedte

van de afzonderlijke banden op de onderdelen en de bruine (niet zwarte) staartbanden is de vogel voorlopig als adult vrouwtje gedetermineerd maar het laatste woord is hierover nog niet gezegd.

De winter van 1991/92 staat niet bekend als een typische invasiewinter voor Sneeuwuilen. Naast het geval van de Maasvlakte zijn er alleen meldingen in Ierland en twee in Zweden (cf 'Recent WP reports'). Ook in niet-invasie jaren kunnen Sneeuwuilen echter aan het zwerfen raken, getuige bijvoorbeeld het geval van een jong mannetje in Lincolnshire, Engeland, in begin 1991 en de beroemde Friese vogel uit 1980/81. Het meest recente geval betrof de ééndagsvogel van Lage Zwaluwe, Noordbrabant, in maart 1990 (wel een invasiejaar, met minimaal vier exemplaren in Denemarken). De vogel van de Maasvlakte betekent het achtste, na herziening gehandhaafde geval voor Nederland en het vijfde geval van deze eeuw.

Over de herkomst van de Sneeuwuil valt eindeloos te speculeren. Tijd, plaats en gedrag pleiten voor een wilde vogel en vooralsnog zijn er geen directe aanwijzingen (zoals een ring) voor een niet-wilde herkomst uit gevangenschap. De mogelijkheid van 'ship-assisted passage' is denkbaar, zeker door de nabijheid van de drukste scheepvaarttroute van Nederland, maar ook hiervoor zijn geen concrete aanwijzingen (zoals vervuilde veren). In Nederland en daarbuiten is de Sneeuwuil een relatief veel in gevangenschap gehouden soort die op een aantal plaatsen ook gekweekt wordt. In legale collecties, zoals dierentuinen, zullen de vogels wel goed bewaakt worden en geringd of gemerkt zijn. Dat Sneeuwuilen ook illegaal gehouden worden, bleek helaas uit krantenberichten in december 1991 (oa De Telegraaf van 31 december 1991). Hierin werd melding gemaakt van twee uitgeputte (juvenile) Sneeuwuilen die op 29 december 1991 werden gevonden tussen Eén-West en Bakkeveen, Friesland, en overgebracht naar vogelasiel 'De Fûgelhelling' in Ureterp, Friesland. Deze vogels waren sterk verzwakt (ze konden worden opgeraapt) en volgens de krant duidelijk aan mensen gewend. Gezien het tijdstip en de plaats van de vondst is het vrijwel zeker dat de vogels waren losgelaten door dezelfde onfrisse lieden die 10-tallen Ooievaars *Ciconia ciconia* hadden ontvreemd uit ooievaarsdorp 't Liesveld', waarvan het merendeel een dag eerder in dezelfde omgeving was teruggevonden. Blijkbaar was de grond onder de voeten van de vogelrovers te heet geworden en hebben ze besloten zich te ontdoen van de Sneeuwuilen. Het gerucht als zou er een derde vogel in het spel zijn geweest die niet in bewaring is genomen, bleek na enige navraag bij goed ingelichte Friese vogelaars niet bevestigd te worden en mogelijk op een misverstand te berusten. Andere bronnen (bijvoorbeeld 'De Fûgelhelling') geven echter aan dat dit gerucht wel degelijk serieus zou moeten worden genomen. Het zou gaan om een vogel die in januari door diverse onafhankelijke waarnemers in Friesland bij Bakkeveen en later tussen Marum en Frieschepalen werd

67-68 Sneeuwuil *Nyctea scandiaca*, Maasvlakte, Zuidholland, maart 1992 (René Pop)

waargenomen. De laatste waarneming zou op 21 januari 1992 hebben plaatsgevonden. Een ander verhaal (of een andere versie) komt via een Friese medewerker van de AID. Volgens zijn informatie zouden er vlak voor oudjaar in totaal vier Sneeuwuielen zijn losgelaten: twee door een 'handelaar' in Haulerwijk, Friesland (de twee gevonden vogels), en twee door een grote handelaar uit Apeldoorn, Gelderland. De twee opgeraapte vogels zaten rond 20 maart nog in gevangenschap en zouden volgens het asiel binnen enkele weken naar Noorwegen worden gestuurd.

Een tweede verontrustend verhaal betreft de situatie in Duitsland, waar de Sneeuwuil zich in gevangenschap zo veelvuldig voortplant dat men met de jonge vogels geen raad weet en ze loslaat. Een dergelijke vogel werd deze winter opgeraapt bij Hamburg en zal binnenkort naar Finland worden gebracht. Zulke vogels zouden in principe wel geringd moeten zijn of andere tekens van gevangenschap vertonen zoals tamheid. Desondanks wordt volgens Peter Barthel de Sneeuwuil als dwaalgast in Duitsland niet snel serieus genomen.

Beide voorbeelden geven aan dat helaas nooit zeker is dat een Sneeuwuil op eigen kracht in Nederland is gekomen en dat geldt dus ook voor de vogel van de Maasvlakte. Anderzijds bestaat er geen twijfel over dat wilde Sneeuwuielen af en toe Nederland kunnen en zullen bereiken. Men kan zich bovendien afvragen hoe groot de overlevingskans is van ontsnapte vogels die niet geleerd hebben hun eigen voedsel te vergaren. Al met al mag geconcludeerd worden dat het geval van de Maasvlakte 'zonder tegenbericht' als een wilde vogel beschouwd kan worden. ENNO B EBELS

Trektelpost te Breskens In het voorjaar van 1992 wordt voor het 13e achtereenvolgende jaar de voorjaarstrek bij Breskens, Zeeland, gevolgd. Het is al vele jaren bekend dat langs de Westzeeuwsvlaamse kust sterk gestuwde trek kan worden waargenomen. Veel vogelsoorten kunnen hier op trek worden gezien, variërend van typische zeevogels als Noordse Stormvogel *Fulmarus glacialis* en Jan-van-gent *Sula bassana* tot echte standvogels als Kuifmees *Parus cristatus* en Boomkruiper *Certhia brachydactyla*. De hoofdmoot bestaat echter uit zwaluwen, piepers, kwikstaarten en vinken terwijl er ook indrukwekkende aantallen steltlopers passeren.

Er wordt geteld vanaf de zeedijk, 1500 m ten westen van de veerhaven van Breskens (atlasblok 48-41-45). In januari 1991 heeft de Vogelwerkgroep 't Duumpje hier een houten observatiepost laten plaatsen zodat altijd vanuit windvrije omstandigheden kan worden waarge-

nomen. Het hoofddoel van deze activiteiten is het verkrijgen van een betrouwbaar overzicht van de vogelbewegingen in West-Zeeuwsvlaanderen. Hiertoe is in de loop der jaren c 2200 uur geteld, met als 'topjaren' 1990 en 1991 (met respectievelijk 270 en 360 uur). Vanaf 1980 werden in totaal 232 soorten vastgesteld, variërend van c 100 in de beginjaren tot 189 in 1990.

Een enkele keer overschrijdt het aantal soorten dat op 1 dag kan worden gezien de 100 (5 mei 1990, 112 langstreckende soorten); als curiositeit kan hier verder het 'kwartierrecord' van 48 soorten (3 mei 1990) worden vermeld!

Vooraf tussen half april en eind mei kan de trek zo overweldigend zijn dat hij niet of nauwelijks kan worden bijgehouden (3 mei 1980, minimaal 40 000 steltlopers; 7 mei 1981, naar schatting 60 000 Gierzwaluwen *Apus apus*; 8 mei 1988, 8000 zwaluwen in het eerste kwartier; 22 april 1990, ruim 40 000 Graspiepers *Anthus pratensis*). Ook worden er regelmatig soorten gezien die elders in het land bij dagtrekkingen slechts sporadisch worden waargenomen zoals Wielewaal *Oriolus oriolus*, Koekoek *Cuculus canorus* en Purperreiger *Ardea purpurea*.

Spectaculaire waarnemingen zijn die van een Slangarend *Circaetus gallicus* (23 mei 1983), een Schreeuwendend *Aquila pomarina* (21 mei 1989), drie Poelruiters *Tringa stagnatilis*, een Terekrutter *Xenus cinereus* (12 mei 1988), zeven Bijeneters *Merops apiaster*, een Scharrelaar *Coracias garrulus* (22 mei 1990) en acht Roodstuitzwaluwen *Hirundo daurica*. De meest recente klappers zijn een Rotszwaluw *Ptyonoprogne rupestris* (5 juni 1991) en een adult mannetje Citroenkwikstaart *Motacilla citreola* (29 april 1991; cf Dutch Birding 13: 180-181, 1991). (Helaas kunnen waarnemingen van langstreckende zeldzaamheden door de meestal korte waarnemingsduur niet altijd zodanig gedocumenteerd worden dat ze ook voor de CDNA aanvaardbaar zijn.)

Resumerend kan worden gesteld dat vooral de maanden april en mei interessant kunnen zijn, met name tijdens een periode met aanhoudende oostelijke luchtstromingen.

Vogelaars die willen meewerken aan de registratie van de voorjaarstrek op deze locatie (en zich dus niet alleen beperken tot het wachten op zeldzaamheden) worden van harte uitgenodigd om hier te zijner tijd een kijkje te komen nemen. Voor verdere informatie kunnen zij zich in verbinding stellen met: Sander Lilipaly, Seisbolwerk 16-18, 4331 RD Middelburg, Nederland, 01180-36455. GIDO DAVIDSE & SANDER LILIPALY

Aankondigingen & verzoeken

Bird migration survey in Israel in autumn of 1992 From 10 August to 20 October 1992, the Israel Raptor Information Center IRIC organizes the 14th annual raptor, stork and pelican migration survey in the northern valleys of Israel. During the autumn of 1991, over a period of 45 days, 580 000 raptors of 30 different species, 190 000 White Storks *Ciconia ciconia* and 36 000 White Pelicans *Pelecanus onocrotalus* were counted in the skies over Israel!

Experienced birders willing to assist in the survey for a period of at least 3 weeks and to watch the migration for at least 8 hours a day are offered free lodging and food for the length of their stay. Those interested are requested to send a short curriculum vitae including details of their previous experience to: Haim Alfia, IRIC, Har-Gilo Field Study Center, Doar Na Zfon Yehuda, 90907 Israel, fax number +972-2-932385. Please state the period you will be available.

Forktail/Leica Conservation Award winner On 14 December 1991, Madhusudhan Katti from India, currently studying at the University of California, was announced as the winner of the 1991 Forktail/Leica Conservation Award. The award, which goes to the best conservation-based study of an Oriental bird species or habitat, is worth GBP 1000 and is jointly funded by the Oriental Bird Club and Leica Camera in the UK.

The award will be used to fund equipment for a 7-month study of the distribution and diversity of bird species in Arunchal Pradesh, India. This area of the eastern Himalaya is ornithologically very poorly known although an extraordinary diversity of bird species has been recorded. The forests are threatened by commercial logging, agriculture and road constructions. The study will provide useful information on the distribution and habitat preferences of the region's birds, especially the frugivorous species which are particularly vulnerable to deforestation. The study will also provide the basis for Madhusudhan Katti's PhD thesis.

For more information, please contact: Nigel Lindsey, OBC Publicity Officer, telephone +44-742434343, extension 4905 (work) or +44-742671899 (home).

Fourth Forktail/Leica Conservation Award The Oriental Bird Club, in conjunction with Leica Camera in the UK, is pleased to announce the fourth Forktail/Leica Conservation Award. This award is given to the best project fitting one of the following categories: 1 a habitat

survey useful to bird conservation; 2 a survey or study of a globally threatened bird species; 3 a study of a little known protected area; and 4 conservation education with an emphasis on birds. The award is worth GBP 1000 and the recipient will be announced at the club's AGM in early December 1992 and so the closing date for submissions is 1 October 1992. Submissions should consist of a description of the aims of the project, the methods to be employed and some background as to the project's significance. As the award concerns bird conservation in the Orient, applications from nationals working in countries in the region are particularly encouraged.

For further information or for advice in developing a project, please contact: Carol Inskipp, Conservation Officer, Oriental Bird Club, c/o The Lodge, Sandy, Bedfordshire SG19 2DL, UK, to whom applications should be sent.

Vagrant birds in Seychelles Over 210 species of birds have been identified in the republic of Seychelles which also includes the coral limestone atolls of the Amirantes, Providence, Farquhar and Aldabra groups. Apart from a few now extinct, c 65 of these species breed (notably seabirds and mainly either endemic or introduced landbirds) and the rest are regular migrants (mostly waders and seabirds), rare migrants or vagrants. Some of the last are annual; others are of particular interest as the only records for the whole of the Afro-Malagasy region. There has been no systematic attempt to assess these reports and as visitors to Seychelles increase, casual collection is becoming more difficult.

A records committee has therefore been established to collate data on birds in Seychelles. It will assess and publish records of vagrants, as well as monitoring the populations of breeding species and migrants, with the ultimate aim of producing a full checklist. It is hoped that this will, in turn, lead to greater local appreciation of the importance of bird conservation. The members are: Ian Bullock, Chris Feare, James Ferguson-Lees (chairman), David Fisher, Ron Gerlach, John Phillips and Adrian Skerrett (secretary). Two live in Seychelles, two more are former island reserve wardens and the other three all have spent some time there.

The committee needs past and present observations of any species that have been reported less than annually. Lists of records of which the committee is aware are available from: Adrian Skerrett, PO Box 336, Victoria, Mahe, Seychelles, to whom also all observations and supporting evidence can be sent.

St. Ann's Books

Rectory House, 26 Priory Road, Great Malvern,
Worcestershire, WR14 3DR. England
Telephone: +44 684 562818 Fax: +44 684 566491

— ◆ —
We are international mail-order specialists dealing **Exclusively** in **Bird Books**.

— ◆ —
We have approximately 800 **News** titles always in stock, plus an ever-changing stock of up to 2000 **Secondhand** titles, for the **Ornithologist** and **Collector**.

— ◆ —
Effient, Friendly Service • Prompt Despatch • Expert Packing

— ◆ —
Catalogues are regularly issued, and are **Free** on request.

— ◆ —
We are fully computerised and would be pleased to record your "*Wants List*".
We would then quote you (without obligation) when copies become available.

WESTERN BIRDS

**A quarterly journal of field ornithology
for active birders and
professional ornithologists**

- *Bird identification articles* written by experts and rigorously reviewed by editorial board
- *Generously illustrated* by leading amateur and professional artists and photographers
- Articles and photographs documenting *rarities* and *range extensions*
- *Studies* of bird distribution, abundance, behavior, migration and ecology

WESTERN BIRDS also announces:

- WFO sponsored *pelagic trips*
- Annual conventions including field trips and bird identification presentations

To become a WFO member and receive WESTERN BIRDS send \$14.00 (\$17.00 outside U.S.) annual dues payable to Western Field Ornithologists-D. c/o Howard Cogswell, 1548 East Ave., Hayward, CA 94541, U.S.A.

SUPERPRIJZEN

*Door eigen import-
met volledige garantie*

KOWA TELESCOPEN

TNS 1 f 850,-	TNS 2 f 800,-
TNS 3 f 1697,50	TNS 4 f 1635,-
Okulair 20-60 x	f 445,-
20 ww f 285,-	30 ww f 365,-

OPTOLYTH

TBS 80 Fluorit lenzen	f 1675,-
Okulair 20-60 x	f 457,50
20 ww f 335,-	30 ww f 380,-

speciaalzaak sinds 1836
HES VAN ZWEDEN BV

**Broerenstraat 17
6811 EA Arnhem, tel. 085 - 42 65 96**

Jaarlijks onderbreken duizenden vogels hun trek om in het voedselrijke waddengebied hun veren te verwisselen. Rustverstoring in die 'kleedkamer' betekent verstoring in het ruiproces. Hierdoor verliest de vogel z'n weerstand en wordt een gewillig slachtoffer van kou en infecties.

De Waddenvereniging doet alles om rustverstoring tijdens die kwetsbare perioden te voorkomen en houdt daarom het waddengebied nauwlettend in het oog. Wij signaleren elke verandering, zoeken de oorzaken en komen in actie wanneer dat nodig is.

Met uw hulp kunnen we ons werk voortzetten. En krijgen miljoenen planten en dieren de kans om te overleven.

Mijn bijdrage aan die kleedkamer is tenminste f 27,50.*
Noteer mij als lid van de Vereniging tot Behoud van de Waddenzee.

Naam: _____

Adres: _____

Postcode|plaats: _____

Giro|bank: _____

*Voor studenten en 65+ bedraagt het lidmaatschap f 17,50

Landelijke Vereniging
tot Behoud van de Waddenzee.
Het Waddenhuis,
Antwoordnummer 90,
8800 XT Harlingen.

DOE OOK WAT VOOR HET WAD!

Advertentieruimte aangeboden door *Dutch Birding*

DUTCH BIRDING TRAVEL-REPORTS SERVICE

When you are planning a birding trip or holiday abroad, ask for recent reports of fellow birdwatchers

Many items available, in English as well as in Dutch

Reasonably priced (non-profit base)

All kinds of bird, nature and travel-reports urgently required

For a free (only p&p costs)
catalogue and other
information please contact:

DIRK DE MOES
POSTBUS 94
3956 ZS LEERSUM
THE NETHERLANDS
☎ 03434 - 57501

Oriental Bird Club

The Club's region of interest embraces the entire Indian Subcontinent, South East Asia, the Philippines, Taiwan and much of Indonesia and China.

It is open to all ornithologists throughout the world who share an interest in the region's birds and their conservation.

Members receive two Bulletins and a journal 'Forktail' annually, keeping them in touch with the latest developments in Oriental ornithology.

JOIN TODAY

Membership costs £12 per annum.

For further details or to join (enclose your fee), write to ORIENTAL BIRD CLUB, c/o THE LODGE, SANDY, BEDFORDSHIRE SG19 2DL.

Limicola

das Magazin für begeisterte Vogelbeobachter

erscheint zweimonatlich mit ausführlichen Arbeiten über die Bestimmung schwieriger Arten • Mitteilungen über Ökologie, Verhalten und Verbreitung • aktuellen Beobachtungen in Mitteleuropa • interessanten Reisezielen für Vogelbeobachter • Rätselvogel • Literaturbesprechungen • Veranstaltungen... und vielen Schwarzweiß- sowie Farbfotos.

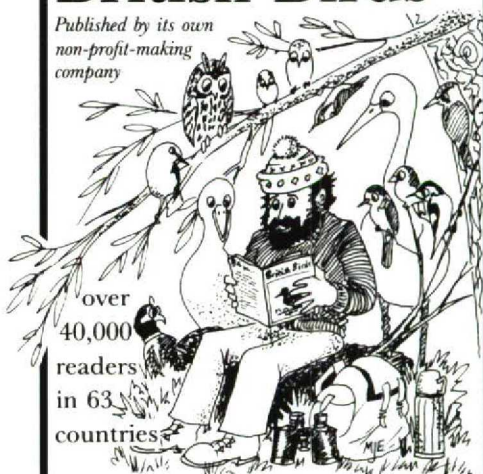
Jahresabonnement im Inland DM 51,-, im Ausland DM 52,50 (incl. Versand).

Zu beziehen über:
Limicola, C. Weber, Thieplatz 6 A,
D-3410 Northeim.

Seit August 1987. Noch sind alle Hefte lieferbar.

British Birds

Published by its own non-profit-making company

over 40,000 readers in 63 countries

The independent monthly magazine that's always worth reading ...

For your FREE sample copy, write to Mrs Erika Sharrock, Fountains, Park Lane, Blunham, Bedford MK44 3NJ, England

Dutch Birding

Address Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Netherlands

Editorial secretariat Arnoud van den Berg (+31-23378024) and Gerald Oreeel (+31-206730710, fax +31-205803266)

Editors Arnoud van den Berg, Tom van der Have, Graham Holloway, André van Loon, Gerald Oreeel and Frank Rozendaal

Photographic editor René Pop, Floris Burgwal 54, 2907 PH Capelle aan den IJssel, Netherlands (+31-104508879)

Consulting editors Christine Barthel, Peter Barthel, Enno Ebels, Klaas Eigenhuis, Dick Forsman, Ted Hoogendoorn, Killian Mullarney, Hans Schekkerman and Hadoram Shirihai

Editorial assistants Ruud van Dongen, Gerald Driessens, Hans Gebuis, Hans van der Meulen and Peter de Rouw

Production and lay-out André van Loon (+31-206997585) and René van Rossum

Advertising Peter Meijer (+313480-31905)

Subscriptions 1992: NLG 52.50 (Netherlands) or BEF 1000 (Belgium) annually; NLG 60.00 (other countries inside Europe) and NLG 65.00 (countries outside Europe). Giro account (Netherlands) 41 48 343; giro account (Belgium) 000 1592468 19; bank account 54 93 32 065 of Algemene Bank Nederland (Amsterdam). Accounts are in name of Dutch Birding Association, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Netherlands. Payment may also be made by credit card (Access, Eurocard, MasterCard or Visa). Please indicate account number and expiry date and append signature. Note: This method of payment is not applicable to subscribers resident in the Netherlands and Belgium.

For subscriptions, information and changes of address, please write to: Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Netherlands.

Dutch Birding is a bimonthly journal with issues in February, April, June, August, October and December. It publishes articles and notes on morphology, systematics, occurrence and distribution of birds in the Benelux, Europe and elsewhere in the Palearctic region. It also publishes contributions on birds in the Asian-Pacific region.

Manuscripts should be typewritten with double line-spacing and wide margins on both sides. Word-processed manuscripts can also be submitted, either in Macintosh or MS-DOS format. More information is available from the editorial secretariat.

A schedule of payment rates for authors, photographers and artists is available from the editorial secretariat.

Dutch Birding Association

Address Dutch Birding Association, Postbus 75611,
1070 AP Amsterdam, Netherlands

Dutch Birding Association is sponsored by
Nuts-Aegon Ziektekosten NV

Board Paul Knolle (president), Enno Ebels (secretary), Arnold Veen (treasurer), Arnoud van den Berg, Roy de Haas, Peter Meijer and Gerald Oreeel

Board assistants Gerald Driessens, Ron van den Enden, Leo Heemskerk, Ferry Ossendorp, Wim van der Schot, Kees Tiemstra, Dieuwke van der Veen and Peter van der Wolf

Travel-reports service Dirk de Moes, Postbus 94, 3956 ZS Leersum, Netherlands (+31-343457501)

Dutch Rarities Committee

Address CDNA, Postbus 45, 2080 AA Santpoort-Zuid, Netherlands

Members Arnoud van den Berg (chairman), Pieter Bison (secretary +31-206715783), Rolf de By (archivist), Cock Reijnders, Kees Roselaar, Hans Schekkerman and Gerard Steinhaus

© 1992 Stichting Dutch Birding Association. The copyright of the photographs and drawings remains with the photographers and artists. ISSN 0167-2878.

Printed by Albédon/Klop BV, Postbus 3211, 2220 CE Katwijk, Netherlands

Dutch Birding

Jaargang 14 nummer 2 april 1992 *Volume 14 number 2 April 1992*

Artikelen

- 37 Spoon-billed Sandpiper in north-eastern Siberia *Pavel S Tomkovich*
41 Occurrence and identification of Basra Reed Warbler in Saudi Arabia *Arnoud B van den Berg & Peter Symens*

Mededelingen

- 48 Wagtails of Taimyr peninsula *Pierre Yésou*
49 Nearctic gull species in Senegal and The Gambia *François Baillon & Philippe J Dubois*
50 Kleine Geelpootruiter bij Flaauwersinlaag in oktober 1991 *Aad van der Spek & Vincent van der Spek*

Brieven

- 52 Gekleurrigde Zeearend op Texel in augustus 1991 afkomstig uit Duitsland *Redactie van Dutch Birding*
52 Alleged Ring-necked x Tufted Duck hybrid at Goedereede in January 1991 *Klaas J Eigenhuis & Staf Elsermans*
53 Nearctic gulls in the Western Palearctic *David Astins*
54 Nearctic gulls in the Western Palearctic *Wiel Poelmans*
54 Nearctic gulls in the Western Palearctic *Bart J de Schutter*

ICBP news

- 54 Problems of Maleo on Sulawesi *Marc Argeloo*

Mystery photographs

- 56 Mystery photograph 45: Yellow-throated Bunting *Colin Bradshaw*

Recensies

- 58 *A field guide to the rare birds of Britain and Europe* by P Alström, P Colston & I Lewington *Klaas J Eigenhuis*
59 *The birds of the Philippines* by E C Dickinson, R S Kennedy & K C Parkes *Jelle Scharringa*
59 *The Hong Kong bird report 1990* by V B Picken (editor) *Frank Rozendaal*
60 *Bird Conservation International* (editors M R W Rands & N J Collar) *Graham J Holloway*

DBA-nieuws

- 60 DBA-vogeldag te Utrecht op 22 februari 1992; DBA-vogelweek op Texel in oktober 1992; Pelagic trips vanuit Den Helder in september en oktober 1992; Gedragsregels voor vogelaars

Recent WP reports

- 62 Recent WP reports: January-February 1992 *Arnoud B van den Berg*

Recente meldingen

- 65 Nederland: januari en februari 1992 *Ruud M van Dongen, Hans Gebuis & Peter W W de Rouw*
69 België: januari en februari 1992 *Gerald Driessens*

69 Corrigendum

DB Actueel

- 70 Sneeuwuil op Maasvlakte; Trektelpost te Breskens

Aankondigingen & verzoeken

- v Bird migration survey in Israel in autumn of 1992; Forktail/Leica Conservation Award winner; Fourth Forktail/Leica Conservation Award; Vagrant birds in Seychelles

Voorplaat: Bonapartes Strandloper *Calidris fuscicollis*, Falkland eilanden, december 1990 (*René Pop*)

Front cover: White-rumped Sandpiper *Calidris fuscicollis*, Falkland Islands, December 1990 (*René Pop*)